

DARBININKAS

Vol. LXX, Nr. 22
Gegužės - May 31, 1985

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

MITAI IR TIKROVĖ APIE SOV. SĄJUNGĄ

Newsweek žurnalo Maskvos biuro šefas Robert B. Cullen pateikia žurnalo skaitytojams tokių samprotavimų apie Sov. S-gą.

Vakariečių tarpe esąs įsigalėjęs mitas, nes visi galvoja, kad visos tarp JAV ir Sov. S-gos problemos gali būti išspręstos dialogu. Iš to kyla viršūnių susitikimo karštingė, ir kaltinamas prezidentas Reagan, kad jis iki šiol dar nepaspaudė rankos Gorbačioviui. Tačiau praktika rodo, kad produktyvūs viršūnių pokalbiai tebėra labai reti.

Vidutinis sovietų pilietis atvira kalba apie taikos siekimus, bet reikia atsiminti, kad jis jokios įtakos į sovietų užsienio politiką neturi, o pažiūros tų žmonių, kurie politiką formuoja, yra labai saugoma paslaptis. Tik komunistų partija nusprendžia, kurie elito nariai kalbės su užsieniečiais, ir įsako jiems, ką jie turi pasakyti. Vakarietis niekada negali būti tikras, ar sovietinis pašnekovas jam sako tai, ką jis iš tikrųjų tiki, ar tai, ką partija nori, kad vakarai girdėtų.

Vakarietis Maskvoj gali pastebėti ne tik įkūnytą blogį, bet ir bejuokaujančius besimylinčius ir geresnio gyvenimo trokštančius žmones. Greta kiekvienos naujos raketos Sov. S-ga taip pat statyda ir naujų namų.

Taip pat labai įsigalėjęs ir grūvančio krašto ūkio mitas. Vakariečiam yra sunkiai suvokiamas sovietų neproduktyvumas. Pav., prieš žurnalisto įstaiigos langus per dvejus metus stovėjęs tuščias šešių aukštų namas, kurio 95 proc. darbų buvo atlikta, bet jam trūko langų stiklų. Esą vakarietis kontraktorius dėl tokio statybos būdo subankrutuotų, o sovietiniam tai yra nesvarbu, nes jis nefinansuoja statybos paskolom iš bankų. Jam svarbu, kad penkmečio plane tokia statyba buvo

užplanuota ir kad per tą patį penkmetį statyba buvo užbaigta. Dėlto nežinant eilių, prekių trūkumo ir prastos jų kokybės krašto ūkis pamažu velkasi pirmyn, rodydamas kasmet nedidelį augimą, bet niekada neskatindamas patobulinimų.

Mitą sudarąs ir įsitikinimas, kad Sov. S-ga sudaro neišmatuojamas prekybos galimybes. Esą jei tik politikai sugebėtų susitarti, atsidarytų 270 milijonų gyventojų potencialių vartotojų rinka. Bet sovietai niekada neturi jokio noro išleisti nedidelės tvirtos valiutos atsargas savo piliečių poreikiams patenkinti. Jie gali užsieny pirkti tik leidimus užsieninėm prekėm vietoj gamintis, be to jų prekyba vyksta tik tarp valstybių, ypač tarp tų, kurios perka iš Sov. S-gos aliejų ir dujas. O šiuos produktus perka Europos valstybės, o ne JAV.

Vakariečiai tiki, kad dėl Sov. S-gos neproduktyvumo ir technologinio atsilikimo ginklų lenktynėse Sov. S-ga iškris iš lenktynių pirmojo. Taip, gal būtų jie negalės išauginti masinės kompiuterių gamybos, bet galės pasidaryti savom rantom ar pavygti iš Vakarų tiek kompiuterių, kad jų armija turėtų tiek, kiek jai jų reikia. Ten nėra viešų debatų dėl išlaidų kariniams reikalams, nes niekas iš pašalinių net nežino, kiek lešų skiriama ginklavimui reikalams. Ten nėra jokių demonstracijų prieš naujų ginklų išdėstymą. Tokie ginklai paprastai pasirodo, o visur prasiškerbiantis propagandos mašina puikiai manipuliuoja žmonių patriotiniais jausmais. Gyventojai stiškaiai pakelia įvairius trūkumus, kurie vakariečius tuoj pat išvestų į gatves protestuoti.

Eilinis sovietų pilietis yra aiškus pavyzdys, kad Sov. S-ga nėra vienas didelis kalėjimas. Taip, policijos spauda yra, bet ji paliečia tik nedidelį menininkų, intelektualų ar trokštančių emigruoti skaičių. Dauguma yra patenkinti nuo lopšio iki grabo socialine globa ir jiems darbus suteikiančia sistema, jei tik jie neatveria savo burnų. Jie ne tik nesijūti Vakarų laisvųjų, bet jų ir nesupranta. Laisvų idėjų pasaulis jiems atrodo anarchistiškas.

Sov. S-ga nesugrius iš vidaus ir jokie Vakarų kryžiaus žygiai jos nenukraujuos. Bet vakarai turi vieną tūzą savo rankoj — tai yra laiką. Nors komunizmas vaizduojamas kaip nesikeičiąs nuo Markso iki Lenino, iki Stalino ir iki Gorbačiovo, bet sovietinė ideologija taip pat kinta, kaip ir kiekviena kita. Per palyginti trumpą laiką komunizmas iš degančių revoliucinių įsitikinimų pavirto konservatyvia dogma, baimingai ieškančia būdų pasivyti kapitalistinio pasaulio produktyvumą.

Nauji vėjai pučia ir Kinijoje, ir sovietai negali numatyti, kokius pasikeitimus tie vėjai gali atnešti.

BALTŲ LAISVĖS DIENOS REZOLIUCIJA NEPRAVESTA

Darbininkas gegužės 17 paskelbė Altoš informaciją, kad Baltų Laisvės Dienos rezoliucija kongrese jau priimta. Baltų Laisvės Lyga praneša, kad rezoliucija priimta tik JAV Senate. Kad rezoliucija įsigaliojūt, ji turi būti priimta ir JAV Atstovų Rūmuose. Reikia 218 rezoliucijos rėmėjų, o gegužės 20 dar tebuvo 90.

Baltų Laisvės Lygos pirmininkas A. Piirisild ir vicepirmininkas A. Mažeika gegužės 20 iš Los Angeles išvyko į Washingtoną ir visą savaitę tuo reikalu lankė kongreso įstaigas.

Visi prašomi laiškais, telegramomis ir telefonais raginti savo kongresmanus paremti HJRes. 263. Toks yra Baltų Laisvės Dienos rezoliucijos numeris. Ši informacija gauta telefonu iš Los Angeles.

Savaitės įvykiai

JAV delegacijos pirmininkas Žmogaus teisių peržiūros konferencijoj Ottawoj Richard Schifter įspėjo Sov. S-gą, kad susitarimai dėl ginklų kontrolės ir dėl santykių pagerinimo yra neperiskiriamai susiję su Maskvos žmogaus teisių politikos būkle, bet Valst. departamentas paskubėjo paaiškinti, kad susitarimas dėl ginklų kontrolės nepriklausys nuo Sov. S-gos elgesio užsieny ar krašto viduj.

Amerikos Bažnyčių tarybos gen. sekretorius Arrie R. Brouwer pareiškė, kad taryba turi prisipažinti prie savo organizacinių nuodėmių ir pataisyti savo kelius. Pagal jį Taryba turinti persiorganizuoti pagal krikščioniško maldingumo ir ekumeninius principus.

Sov. S-ga per paskutinius mėnesius įtikinėjo savo gyventojus sumažinti degtinės vartojimą, o dabar paskelbė ir konkrečias prie mones kovai su girtavimu: nuo kitų metų pradžios degtinės gamyba sumažinama, o vaisinių likerių gamyba visai panaikinama, padidinamos baudmės už degtinės gaminimą namuose, gėrimų viešose vietose ar raginimą nepilnamečiams gerti. Gerti degtinę bus leidžiama tik sulaukusiem 21 m. (dabar 18 m.) ir uždraudžiamas degtinės pardavinėjimas darbo dienom prieš 2 val. popiet.

Etiopijos uostų krantinėse dėl užėjusių lietučių pūva JAV ir kitų valstybių atgabenti javai badaujantiems šelpti.

Popiežius Jonas Paulius II, pagerbdamas Belgijoj palaidotus per II karą žuvusius karius, ragino kariauti kilnų karą už socialinį teisingumą ir įspėjo dėl vienašališkų šūkių ir sentimentalizmo siekiant taikos. Turintieji realybės pajautimą ir tikros laisvės ir savo vertės meilę yra įsitikinę gynimosi prieš neteisingą užpuolimą teisėtumu.

Argentinos vyriausybė trim mėn. uždarė visas dolerines sąskaitas bankuose, nes, uždarius vieną didelį banką, prasi-dėjęs pinigų atsiėmimas iš bankų.

Saudi Arabija pagal JAV karo aviacijos planus pradėjo statydinti oro gynybos sistemą už 4 bil. dol. Savo modernia technologija sistema pralenks tik JAV ir Sov. S-ga.

28 Nobelio premijos laureatai pasiuntė Lenkijos valdovui gen. Wojciech Jaruzelski laišką, prašančių paleisti tris sulaikytus disidentus: Adam Michnik, Bogdan Lis ir Wladyslaw Frasyniuk.

Raud. Kryžiui tarpininkaujant Izraelis pasikeitė karo belaisviais su PLO. Izraelis grąžino 1150 palestiniečių, jų tarpe ir du teroristus ir atgavo 3 savo karius, patekusius į nelaisvę Libane. Vyriausybė yra kaltinama, kad tai pakenkė valstybės saugumui.

Iš Florida Keys pradėjo veikti nauja Voice of America radijo stotis Marti, skirta transliacijom į Kubą. Kuba dėl to atšaukė su JAV padarytą susitarimą dėl nepageidaujamų kubiečių grąžinimo į Kubą ir JAV gyvenančių kubiečių lankymosi Kuboj.

Belgijos žydai atšaukė numatytą pasimatymą su ten besilankančiu popiežium Jonu Paulliu II už tai, kad popiežius prieš tai buvo priėmęs arabų delegaciją ir nesutiko priimti Izraelio atstovų (Vatikanas neturi diplomatinį santykių su Izraeliu).

MASKVA BIJO KALVARIJOS ATLAIDŲ

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 64

Teismo pirmininkas moko seminariją

Kaunas. 1984 balandžio 3 d. 5 val. vak. su paskaita į Kauno Kunigų seminariją atvyko Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Misiūnas. Kartu su juo į Seminariją atvyko ir Petro Anilionio įstaiigos atstovas, pastarasis nuolatos lanko Seminariją kartu su atvykstančiais į ją lektoriams.

Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Misiūnas savo paskaitoje aiškino klierikams apie teismo struktūrą, jo darbą, visų piliečių lygiateisiškumą ir panašiai.

Misiūnas pripažino, kad praityje teismas yra klydęs, bet dabartiniu metu, jo įsitikinimu klaidos ištaisytos ir dirbama pagal aukščiausio teisingumo principus.

Paskaita truko maždaug 40 minučių. Po jos, kaip paprastai, pasipylė eilė klausimų: "Jūs kalbate apie teisingumą, lygybę, laisvę, bet Konstitucijoje nėra straipsnio, kuris gintų religinių organizacijų, susirinkimų, religinio žodžio ir religinės spaudos laisvę, tad kokia gali būti lygybė, kaip suprasti tokį teisingumą?"

Atšakydamas į šį klausimą, Misiūnas aiškino, kad nors Konstitucijoje ir nėra straipsnio apie klausimą iškeltas teises, bet tai apgina kiti netiesioginiai Konstitucijos straipsniai.

Pagal Misiūną, tokie įstatymai yra kituose dokumentuose, bet konkrečiai kokiuose dokumentuose yra jo minimi straipsniai, ginantys religinių organizacijų, susirinkimų ir religinės spaudos laisvę, Teismo pirmininkas taip ir nenurėdė.

Į klausimą, kodėl dvasininkai ir bažnyčios tarnautojai apmokestinami 2 - 3 kartus ir daugiau nei visos kitos įstaiigos, Misiūnas neatsakė, teisindamasis, jog apie tokius dalykus nieko nežino. Užklaustas kodėl neleidžiama išleisti religinės literatūros, Misiūnas aiškino, jog klausimas yra neteisingas, religinės literatūros, pagal Misiūną, išspausdinama labai daug, kaip pavyzdį nurodė "Katalikų kalendorių žinyną".

Po tokio Misiūno atsakymo, visiems gerai žinant, kad "Kalendoriaus" tiražas minimalus ir pats "Kalendorius" skiriamas tik kunigams, o religinių knygų tikintiesiems, visiškai neleidžiama, nuaidėjo apmaudus juokas.

Paskaitoje buvo paklausta, kodėl neleidžiama statyti naujų bažnyčių, kryžių, seniau pastatyti ir dabar tebestatomi kryžiai griaujami, nemaža dalis bažnyčių uždarytos, paverstos sandėliais ir visiškai apleistos, kiaurais stogais ir niekam neleidžiama jų remontuoti. Misiūnas pareiškė, kad į šį klausimą gali atsakyti su juo atvykęs RRT įstaiigos atstovas, bet ir šis nieko konkretaus nepaaikšino.

Buvo paprašyta plačiau pakomentuoti kun. A. Svarinsko teismą. Vengdamas tiesaus atsakymo, Misiūnas pareiškė tik savo nuomonę, kad, jei jis būtų galėjęs, tai kun. A. Svarinską jau seniai būtų suėmęs, jo žodžiais, mažiau būtų prasikaltęs ir mažiau būtų gavęs lagerio.

Kai Misiūnas pareiškė, kad į teismą galėjo jėiti visi, kas tik norėjo, auditorijoje nuaidėjo audringas nepritarimo juokas, neišsilaukė penusijuokęs ir pats Teismo pirmininkas Misiūnas, ir RRT įstaiigos atstovas.

Per visą klausimų-atsakymų laiką Misiūnas buvo susinervinęs nepatenkintas, neretai į klausimus

mus siūlė atsakyti savo palydovui, bet ir šis nieko konkretaus neįstengdavo pasakyti.

Įtikinėja, kad nepasirašytų po pareiškimais

Šauliai. 1984 liepos 30 d. 11 val. į Šaulių rajono vykdomąjį komitetą "pasitarimui" pirmininko pavaduotojas A. Caparas sukviė visus Šaulių miesto ir rajono kunigus.

Atvykęs RRT įgaliotinio pavaduotojas Juozėnas įtikinėjo kunigus, kad nepasirašytų po pareiškimais ir protestais, reikalaujančiais paleisti kun. A. Svarinską ir kun. S. Tamkevičių, įrodinėjo, kad nuteistieji kunigai yra nusikaltėliai, nuteisti teisingai ir todėl nebus paleisti.

Net iš Maskvos atvyko pareigūnai į Kalvarijos atlaidus

Varduva (Plungės raj.). 1984 liepos 2 - 9 Zemaičių Kalvarijoje vyko didieji Švč. Mergelės Marijos atlaidai. Atlaidų dienomis, prisimenant Kristaus kančią, yra lankomos įsteigtos Kristaus kančios vietos, liaudies vadinamos Kalnais.

Lankant Kristaus kančios vietas, reikia nueiti maždaug 7 kilometrų kelią, einant visu keliu giedamos giesmės. Tai vieninteliai Kalvarijos Kalnai, kuriuos tikintiesiems pavyko apginti nuo bedievių sunaikinimo.

Kasmet į Ž. Kalvarijos atlaidus

pus suvažiuoja daugybė tikinčiųjų ir ne tik iš Lietuvos, bet ir iš kitų respublikų.

Prieš Ž. Kalvarijos atlaidus valdiški bedieviai paprastai, labiausiai puola Telšių vyskupijos vyskupą, Plungės dekaną ir Ž. Kalvarijos parapijos kleboną. Reikalauja, jog iš sakyklos būtų skelbiama tikintiesiems žemdirbiams, kad tie atlaidų dienomis neapleistų savo darbų.

Labai pykstama už atlaidų metu skelbiamą kunigų dieną. Šiais metais iš vyskupo Antano Vaičiaus buvo pareikalauta, kad jis neitų kartu su tikinčiaisiais Kalvarijos kalnų ir draustų eiti kunigams, nes, anot įgaliotinio P. Anilionio, toks Kalvarijos Kalnų ėjimas jau esąs religinių nuostatų pažeidimas.

Įgaliotinis P. Anilionis per rajono valdžią reikalavo, kad pamokslus sakytų tik Telšių vyskupijos kunigai ir jų pavardės iš anksto būtų praneštos rajonui; šventoriuje neleidžiama įtaisyti garsiakalbių, kad tikintieji, negalėję patekti į pilnutėlę bažnyčią, negirdėtų sakomų pamokslų.

Rajono centre buvo įkurtas specialus štabas, kuriam vadovavo iš Maskvos atvykęs aukštas saugumo pareigūnas. Pačioje Ž. Kalvarijoje buvo didelis skaičius saugumiečių, auto inspektorių, užrašinėjančių važiuojančių į atlaidus mašinų numerius. Daly-

(nukelta į 2 psl.)

PLB Mokslinės konferencijos rengėjai ir spaudos bendradarbiai spaudos konferencijoje gegužės 2. Iš k. — dr. Tomas Remeikis, Birutė Jasaitienė, kun. dr. Kęstutis Trimakas, Juozas Šlajus, Antanas Juodvalkis, Juozas Žemaitis, Juozas Žygas, Vilija Kerelytė, kun. Juozas Vaišnys, dr. Jonas Račkauskas ir Bronius Juodelis. Nuotr. Jono Tamulaičio

TAUTINĖS SĄMONĖS IŠLAIKYMO IŠEIVIJOJE MOKSLINĖ KONFERENCIJA

Tokia konferencija yra šaukiama Chicagos Jaunimo Centre lapkričio 23 - 24. Yra sudarytas organizacinis komitetas, kuriam vadovauja Bronius Juodelis, sekretoriauti pakviesta Vilija Kerelytė.

Įvairium referatam ir svarstymom praversti yra pakviesti įvairūs profesionalai, kurie dirba įvairiuose Amerikos universitetuose. Tuštėjant lietuviškom kolonijom, bažnyčiom ir mokyklom, reikia rimtai į save pažūrėti ir gal keisti veiklos metodus.

Norint rimtai į save pažūrėti, pirmiausiai turime žinoti, kas mes esame, kur einame ir kokie mūsų troškimai. Tam reikalui yra parengta anketa, kuri yra sudaryta pagal socialinių mokslų metodiką ir vadinama

1985 m. Pasaulio lietuvių anketa.

Anketos tikslas sužinoti, ką turime daryti, kad pratęstume savo egzistenciją ateinančiom dešimtmečiam. Žinoti, kas yra lietuviška visuomenė, kas joje vyksta ir tuomet formuluoti akciją.

Gal mūsų veikla neatitinka gyvenimo reikalavimų ir turėtų būti keistina.

Anketa yra skirta pasaulio lietuviams nuo 15 metų amžiaus. Lietuvių visuomenė kalbiniu atžvilgiu yra labai įvairi, tad anketa yra parengta lietuviškai, angliškai, vokiškai, ispaniškai ir portugalaiškai. Numatoma jos išplatinti 10,000 egz. Labai svarbu, kad kuo didesnis procentas gautų anketą užpildytą ir ją grąžintų. Joje yra 57 klausimai su

poskyriais. Lietuviškos organizacijos, ypač jaunimo, ir mokyklos turėtų paskatinti ir praversti anketos užpildymus.

Gauti anketų atsakymai bus suklasifikuoti, pasinaudojant viešosios opinijos tyrimų metodais ir kompiuteriais. Jų pagalba mes galėsime geriau ir tiksliau žinoti, kokia yra mūsų visuomenė ir kur ji eina. Pagal gautus rezultatus bus parengti referatai šaukiamai mokslinei konferencijai.

Kad numatyti tikslai būtų galima įvykdyti, turime stengtis, kad anketa kuo plačiau išplistų ir su atsakymais rengėjam sugrįžtų!

J. Žygas

Kinija pradėjo energingą kovą prieš spiaudančius viešose vietose, priversdama juos tuoj pat spiaudalus suvalyti ir nubausdama pinigine bauda.

IŠ OKUPTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— **Panevėžyje** balandžio 6-7 įvyko VIII respublikinis savi-veiklinių satyrinių ir humoristi- nių filmų festivalis. Konkurse parodyta beveik 30 vaidybinių filmų. Su savo programomis apsilankė svečiai iš Estijos, Latvijos ir Lenkijos. Geriausių festivalio filmų pripažintas kapsu- kiekčio V. Šeduikos "Į gimtinę Batiją". Aktualiausio filmo pre- mija ir "Aukštinis smeigtukas" įteiktas Panevėžio liaudies kino studijos "Spindulys" nariam V. Kasevičiui, R. Lipskiui ir E. Pu- ronui už multiplikacinę juostą "Varna ir ...". Kitą "Aukštinį smeigtuką" taip pat pelnė sei- mininkai — studija "Kontras- tas" ir multifilmu "Nulinis va- riantas" autorius J. Lauraitis. Geriausių satyrinių filmų pripa- žintas Panevėžio "Ekranu" liau- dies kino studijos darbas

Savaitės įvykiai

Roosevelto universiteto stu- dija rado, kad getuose gyvenan- čios juodųjų šeimos yra pasie- kusios pavojingą irimo etapą, ypač Chicago gete, kur net 66 proc. juodųjų vaikų gyvena tik motinos vadovaujamos šei- mose. 1977 m. tokių vaikų skai- čius sudarė tik 33 proc.

Lenkijos profesinių uni- versitetų Stanislaw Ciosek parei- škė, kad, nepaisant gyventojų ne- pasitenkinimo, kainų pakėlimas svietui ir riebalams iki 80 proc., o mėšai iki 15 proc. yra nei- švengiamas ir bus įgyvendintas per ateinančius du mėnesius.

Nikaragvos prezidentas Daniel Ortega Savedra, grįžęs iš 25 d. kelionės į sovietų bloko ir kitas valstybes, pareiškė, kad Sov. S-ga pažadėjo patenkinti 80-90 proc. Nikaragvai reikalingo alie- jaus, o kitos valstybės pažadė- jusios kitokią paramą.

Libano Beirute vyksta aršios kovos tarp Siitų Amal milicijos ir Sabra ir Shatila stovyklose gyvenančių palestiniečių dėl va- karinio Beiruto kontrolės. Per kovas žuvo 83 ir buvo sužeista 392 žmonės.

Izraelio užs. reik. ministeriui ir Likud bloko vadui Yitzhak Shamir paprašius min. pirmi- ninką ir Darbo partijos bloko vadą Shimon Peres, kad pastar- sis pasirūpintų amnestuoti už smurtą prieš arabus nuštėjus žydus, susidarė tarp šių blokų didelė įtampa.

Į Salvadoro vyriausybės ran- kas, paėmus į nelaisvę partizanų vadę Nidia Diaz, pateko svarbūs dokumentai, rodą, kad partizanų vadai yra paruošiami Sov. S-goj, Vietname ir Bulga- rijoj ir kad ištikimiausias parti- zanų sąjungininkas esanti Nika- ragva.

Sov. S-gos gen. sekr. Michail. Gorbačiovas pareiškė, kad pre- kyba su JAV gali padėti atsil- dyti santykius tarp JAV ir Sov. S-gos, bet savo laisše Gorbačio- viui prezidentas Reagan pabrėžė, kad prekybos reikalai gali page- rėti tik tada, jei lygiagrečiai pagerėtų ir kiti abipusiai san- tykiai.

Buvusiam Vakarų Vokietijos kancleriui ir Nobelio premijos laureatui Willy Brandtui balandžio 24 Jungtinėse Tautose buvo įteikta Trečiojo Pasaulio 100,000 dol. premija už nuo- pelnus besirūpinant neišsivysčiusių kraštų gerbūvio pageri- nimu. Priėmimo metu prie Willy Brandt iš kairės "Darbi- ninko" korespondentas Jungt. Tautose Kęstutis Miklas, Lietu- vos gen. konsulas Anicetas Simutis ir JT atstovas.

"5.31". Kita ekranečių juosta "Negali būti" apdovanoja juo- kingiausio filmo premija. Kau- niečiai A. Ulevičius ir D. Sa- dauskas už filmus "Petras gami- na pusryčius". "Petras eina į parduotuvę" gavo specialią žiū- rovų premiją.

— **Kauno** Spalio 50-mečio dirbtinio pluošto gamyklos kul- tūros rūmuose balandžio 19-29 devintą kartą vyko tradicinis festivalis "Vaidinamo darbinin- kams". Jame dalyvavo beveik visi respublikos dramos ir lėlių teatrai. Jaunimo teatras rodė B. Sruogos "Pajūrio kurortą", Kau- no dramos teatras — A. Dudare- vo "Eilinius", Klaipėdos dramos teatras — M. Kulišo "Amžina maišta". Vertinimo komisija per- einamąją premiją paskyrė Kau- no dramos teatro spektakliui "Eiliniai" (režisieriai V. Balsys, J. Vaitkus).

— **Respublikiniuose** profsa- jungių kultūros rūmuose Vilniuje atidaryta liaudies dailės studij- os "Paletė" narių tapybos ir grafikos paroda. Joje eksponuo- jama 50 darbų. "Paletė" susikū- rė 1971. Ją po darbo lanko apie 30 įvairių profesijų vilniečių. Tapytojams vadovauja R. Bičiū- nas, grafikam — V. Nesteren- ka. Šalia "Paletės" Respubliki- niuose profsajungių kultūros rū- muose veikia ir vaikų dailės studija "Akvarelė", kuriai vado- vauja N. Valeikienė.

— **Kauno švietimo** darbuoto- jų liaudies teatras savo 25 metų kūrybinio darbo sukaktį pažy- mėjo nauju spektakliu — įvyko R. Andrašiūnaitės dviejų dalių dramos "Talentas gyventi" premjera. Režisavo S. Nacius.

— **Kaune, profsajungių** kultū- ros rūmuose, surengta tradicinė respublikos liaudies teatrų šven- tė "Kauno rampa". Šventėje Respublikinių profsajungių kul- tūros rūmų liaudies teatras parodė savo naująją spektaklį — R. Samulevičiaus "Smėlį ir karūną", Tartu profsajungių kultūros rūmų liaudies teatras — A. Abdulino pjesę "Trylik- tasis pirmininkas", Kretingos kultūros rūmų liaudies muziki- nis teatras Moljero "Šykštuolį", Lietuvos žemės ūkio akademi-

Sov. S-gos KGB agentas Vla- dimir Ivanov, vaizdavęs Sov. S- gos ambasados Filipinuose pre- kybos atstovą, sausio vidury pa- siprašė JAV politinės globos.

Minnesota valstijos gubernato- rius Rudy Perpich paskelbė, kad Minneapolisio-St. Paul srity bus įrengta liginė pasaulio valsty- bėse kankintiems asmenim gydy- ti. Pagal Amnesty Internatio- nal duomenis 96 valstybės praktikoja politinių ir sąžinės kalinių kankinimus.

Vakarų diplomatai tvirtina, kad sovietų šarvuoti daliniai, apsu- pę keliolika kaimų, užmušė dau- giau kaip 1000 vyrų, moterų ir vaikų už partizanų teiktą pa- ramą šiaurės rytų Afganistane.

Izraelis yra nelegaliu būdu gavęs iš JAV 810 elektroninių "krytron" prietaisų branduolini- niem užtaisams išsproginti. Valst. departamentas apie tai žinojęs metų pradžioje, bet klausimo viešai nekėlęs. Dabar tą reikalą tiria grand jury.

jos studentai — A. Arbužovo "Tai buvo Irkutskė", šventės rengėjai kauniečiai — M. Gor- kio "Saulės vaikus" ir B. Vasil- jevo "O aušros čia tykios". Ta pačia proga Kaune surengta res- publikinė liaudies teatrų kūry- binė laboratorija.

— **Kauno paveikslų galerijoje** atidaryta respublikos nusipel- niusio meno veikėjo dailininko Enriko Varno paroda.

— **Fotografijos meno draugi- jos** parodų salone Vilniuje ati- daryta liaudies tapytojos Moni- kos Bičiūnienės tapybos paroda. Joje rodoma per 50 pastaraisiais metais sukurtų kūrinių — peiza- žų, natūrmortų, portretų.

— **Vilniuje** įvyko XXVII res- publikinis saviveiklinių filmų festivalis. Jo metu parodyta daugiau kaip 30 filmų. Tai — dokumentinės ir vaidybinės ki- no juostos, kurias sukūrė kino mėgėjai.

— **Kaune** įvyko respublikos nusipelnusio kultūros veikėjo, poeto Roberto Keturakio kūry- bos vakaras. Šis susitikimas su poezijos mėgėjais poetui buvo 150-asis.

— **Vilniaus sporto rūmuose** koncertavo Valstybinis akademi- nis nusipelnęs dainų ir šokių liaudies ansamblis "Lietuva". Jis parodė naują meninę pro- gramą "Šventinis koncertas".

— **Rygoje** surengtas "Pabal- tijo teatrų pavasario" festivalis. Kaip ir pirmajame, kuris vyko Vilniuje, kiekviena respublika parodė po vieną spektaklį, sei- mininkai latviai — du. Lietuvai atstovavo Kauno dramos teatro spektaklis — B. Kutavičiaus ir S. Gedos opera-poema "Straz- das — žalias paukštis". Režisa- vo J. Vaitkus.

— **Lietuvos valstybiniame** aka- deminiame dramos teatre vy- riausiasis režisierius H. Vancevi- čius pastatė lenkų dramaturgo L. Kručovskio dviejų dalių pjesę "Pirmoji laisvės diena" (ver- tė A. Liobytė). Spektaklio daili- ninkas — F. Navickas, Vaidina

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

vavo daug RRT įstaigos darbuo- tojų, visa brigada agentų, įpa- reigotų užrašyti kiekvieną sako- mą pamokslą.

Pamokslą turėjo užrašyti net keli agentai, kad nebūtų nė ma- žiausios galimybės ką nors nus- lėpti. Nežiūrint to, tikinčiųjų skaičius atlaiduose kasmet vis didėja. Šiomet Ž. Kalvarijos at- laiduose kunigų dieną dalyvavo Telšių vyskupas A. Vaičius, dau- gybė kunigų ir nesuskaitoma minia tikinčiųjų. Koncelebruoja- mose mišiose vyskupas A. Vai- čius, kunigai ir tikintieji meldė- si už Lietuvos blaivybę ir jauni- mą.

Po mišių vyskupas Vaičius, kunigai ir tikintieji ėjo Kalva- rijos Kalnus. Atlaidų dienomis išdalinta 20,000 su viršum šv. Komunijos.

Sulaiko mašinas, važiuojančias į Šiluvą

Šiluva. 1984 rugpjūčio 26, paskutinį mėnesio sekmadienį, valdžios atstovai baiminosi, dėl galimos jaunimo eisenos iš Tytu- vėnų į Šiluvą. Tytuvėnų klebon- nas kun. Liudvikas Seraška buvo iškviestas į rajoną ir perspė- tas dėl eisenos. Kitą dieną Tytu- vėnus saugojo daugybė milici- ninkų; patruliavo jie ir Kelmė- je, Šiluvoje bei Kryžių kalne. Prie kelio į Kryžių kalną buvo pastatyti eismą draudžiantys ženklai. Keliuose autoinspekcija tikrino pravažiuojančias maši- nas dėl smulkmenų vairuotojus baudė pinigineis baudomis, grąšino atimti teises.

Rugsėjo mėnesio pradžioje, didžiųjų Šiluvos atlaidų metu, kad ap sunkintų tikintiesiems pasiekti Šiluvą buvo nuimti, kai kurie maršrutiniai autobusai, o į daugelį likusių iš Kauno ir Raseinių buvo priimama tik tiek keleivių, kiek yra sėdimų vietų. Taksai kategoriškai atsakydavo vežti keleivius Šiluvos link. Au- to inspekcija uoliai tikrino priva- čias mašinas ir, jei kas ban- dydavo dažniau nuvažiuoti į

J. Kisielius, R. Abukevičius, R. Ramanauskas, S. Siparis, L. No- reika, A. Zigmantavičius, H. Ku- rauskas, J. Rygertas, E. Gabre- naitė, I. Kilšauskaitė ir kiti.

— **Lietuvos Ministrų Tarybos** nuolatinėje atsovybėje Maskvoje atidaryta vilniečio dailininko Romo Dalinkevičiaus tapybos darbų paroda.

— **Rygos dailininkų** namuose atidaryta septynių lietuvių grafikų kūrybos paroda. Joje eks- ponuojama per 60 darbų.

— **Vilniuje**, Kutuzovo aikštėje, surengta devintoji tapybos, gra- fikos, taikomiosios dekoratyvinės dailės ir suvenyrų mugė. Ja pasi- baigė tradicinės dailės dienos.

— **Iš koncertinės kelionės** grįžo Lietuvos valstybinės fil- harmonijos simfoninis orkestr- ras. Gastrolių maršrutas vedė per vidurinės Azijos respublikas ir baigėsi Maskvoje. Kartu su simfoniniu orkestru koncertavo Lietuvos nusipelnęs artistas P. Stravinskis. Vilniečiam tokia kelionė per Vidurinę Aziją buvo pirmoji. Taškento, Frunzės, Alma Atos ir Pavlodaro klausyto- jai turėjo progos išgirsti turin- gą programą. Tarptautinio konkurso laureatui G. Rinkevi- čiui diriguojant skambėjo M. K. Ciurlionio, B. Dvariono, F. Listo, K.V. Gliuko, P. Čai- kovskio, S. Rachmaninovo, G. Sviridovo, A. Arufuniano kūri- niai. Maskvoje orkestras kartu su Kauno valstybiniu choru atli- ko G. F. Haendelio oratoriją "Samsonas".

— **Trakuose**, ežero pakrantė- je, gražiai įsikonuodamas į senamiesčio panoramą, iškilo naujų rajono kultūros namų pastatas. Jame įrengta 500 vietų žiūrovų salė, taip pat šokių bei choreografijos salės, yra choro studija, kitos klubinio darbo pa- talpos, biblioteka.

— **Kapsuko miškų ūkio** Žal- tyčio, Varnabūdės girininkijų miškininkai užimti miško sodini- mo darbais. Šį pavasarį Kapsu- ko girių šeimininkai pasodino 200 hektarų jauno miško. S.L.K.

pamaldas, tuos apkaltindavo spekuliacija.

Rugsėjo 9 po sumos įvyko tradicinė atgailos procesija ke- liais aplink Šiluvos baziliką, ku- rią vedė kunigas.

Rugsėjo 22, trečiadienį, taip vadinamą kunigų dieną, mišias koncelebravo apie 40 kunigų.

Rugsėjo 13 koncelebracines mišias laikė vyskupas Julijonas Steponavičius ir 46 kunigai. Pa- moksle vyskupas J. Steponavi- čius iškėlė tikinčiųjų vaikų ir jau- nimo dėl tikėjimo patiriamus sunkumus mokyklose ir darbo- vietėse, kaip pavyzdį paminėjo jaunuolio poelgį vienoje gamyk- loje, kai iš jo bandė tyčiotis, jog jis pats nežino į ką tiki, jau- nuolis susikaupęs sukalbėjo maldą "Tikiu Dievą Tėvą", ir visi buvo priversti nutilti.

Vyskupas kalbėjo, kad kuni- gams draudžia vaikus mokyti tikėjimo, kreipėsi į šeimas, pa- brėžė didelę jų atsakomybę, auklėjant vaikus, ypatingai mo- kant religijos tiesų.

Seminarijos vadovybė, išleis- dama klierikus į Šiluvos atlai- dus, perspėjo juos, kad nebend- rautų su uolesniais kunigais, kad kartais neužsikrėstų ekstremiz- mu.

Labai gaila, kad Seminarijos vadovybė neperspėja klierikų, kad šie nebendrautų su bedie- viais, griaunančiais Bažnyčią, ar saugumiečiais, kurie nuolatos verbuoja Lietuvos jaunimą ir klierikus.

1984 rugsėjo 12 ekskursantai iš Latvijos pasisamdytu autobu- sų važinėdami po Lietuvos miest- tus, sustojo Šiluvoje. Čia vald- žios pareigūnai sulaukė jų auto- busą, o vairuotoją išsivedė. Žmo- nės nesulaukdami grįžtančio vairuotojo, ėjo į miliciją, reika- laudami jį paleisti. "Mūsų nie- kas neinformavo, kad nuo rug- sėjo 8 d. iki 16 d. negalima už- sukti į Šiluvą" — kalbėjo žmo- nės milicijoje.

Po 2 valandas trukusio ap- klausos vairuotojas buvo paleis- tas.

VALDAŠ C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJ, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir anglškų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kor- telių, gintaro, baltinukų, medaus, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laiduves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

QUEENS COLLISION CENTER, INC. Expert-auto body works-painting- welding, etc. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. Towing phone HI 1-6666. After 6 PM — 843-6677.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New- ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Pa- ruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdrau- diimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT- RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestu- vėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

ŠIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tor- tai: Dalla Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKIn- non Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambin- kite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTURINE RADIJO PROGRAMA "AUSRA". WICN-FM. 90.5. Worcester, MA. Treč. 8-9 PM. Penkt. 7:30-8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753-7232.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmad., 2:05-3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, DfP, adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezyš, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MUSŲ VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VIŠA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus priva-
žlavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas
kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS
- LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (718) 827-1352
Business Office (718) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Pre-
numerata metams \$15.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuozūra •
Pavarde pasirasyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos nuomone • Uz skelbimu turini
ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Prisiminkime birželio įvykius

Laikas vėl mum atneša nemažą rūpestį, kad būtų išsaugotas tinkamas birželio įvykių prisiminimas ir jų paskelbimas pasauliui. Ryšium su 40 metų sukaktimi nuo II-ojo pasaulinio karo pabaigos su dideliu triukšmu kalbama, rodoma apie nacių piktus darbus. Kitas teroras nėra prisimenamas, tartum jo visai nebuvo.

Visa tvarkoje, kai iškeliami nacių pikti darbai, tačiau netvarkoje, kad pamirštame, ką padarė kita pabaissa — raudonasis komunizmas, sovietų imperializmas. Tiesa, kartais prisimenama, bet stengiamasi kaip galima sušvelninti, kad tai esą nieko ypatingo, kad tai visai niekis, prieš nacių darbus. Bet taip jau nėra, — buvo didžiulis tautų genocidas, kiek išžudyta žmonių — ukrainiečių, pabaltiečių, Kaukazo tautų, kiek išžudyta ir tų pačių rusų.

Tokia jau žiauri istorija, — istorija smurto, apgaulės, prievartos, melo. Ir apie tai kalbėti negalima. Sovietų Sąjunga per savo agentus visa daro, kad ir toliau žmonės būtų užliūnojami, kad jų dėmesys būtų nukreiptas kitur. O jie sau ir toliau stropiai rengiasi naujiems agresijos žygiams. Tokiu atveju ir patogu stiprinti balsus prieš nacių ir sumaišyti žmones.

Tai ir verčia visas sovietų pavergtas tautas dar labiau budėti, dar labiau ir garsiau šaukti, kad Sovietų Sąjungoje tautos pavergtos, kad ten nėra žmogaus laisvės. Reikia visiem priminti, kokie buvo tautos vežimai — masiniai naikinimai ne tik 1941 metų birželio mėnesį, bet ir vėliau. Reikia pasiekti ir senatų, kongresų, spaudą, televiziją. Reikia kalbėti faktais, skaičiais, datomis. Jei nekalbėsime, kitaip viskas bus užmiršta, nudailinta ir padėta į archyvą.

Pavergta Lietuva negali kalbėti, netali kalbėti ir tremtiniai, išvežtieji. Tai pareiga tų lietu-

vių, kurie naudosis laisve, kurie susikūrė nemažą gerbūvį. Pasi- naudodami tuo gerbūviu, nesigailėkime lėšų ir pastangų garsinti birželio įvykius ir visus genocidinius žygius, nukreiptus prieš pavergtas tautas.

-o-

Birželio įvykius dar papildoma lietuvių tautos sukilimas prieš sovietinius okupantus. Tai irgi buvo anais 1941 metais, kai prasidėjo hitlerinės Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karas.

Sovietų Sąjunga, pasinaudodama didžiuliu propagandos aparatu, tada skelbė, kad lietuvių tauta pati savo noru įsijungė į Sovietų Sąjungą. Tą skelbia ir dabar. Bet tai buvo ir yra grynas melas. Tada prievarta Lietuva buvo įjungta į Sovietų Sąjungą. Jeigu ji būtų laisvu noru prisijungusi prie Sovietų Sąjungos, tai tauta nebūtų sukilusi prieš okupantą. Priešingai, tauta būtų dariusi visa, kad vokiečiams tas karas Lietuvoje nesisektų. Dabar visame krašte buvo masinis sukilimas prieš sovietinį okupantą. Tai ir parodė, kad tauta nenori būti vergijoje, kad tauta nori savarankiškai tvarkytis ir spręsti savo reikalus.

Sukilimas sudarė laikinąją vyriausybę. Ir tai parodė visiems, kaip tauta moka organizuotis ir moka kovoti už savo interesus. Laikinąją vyriausybę vokiečių okupacija užgniaužė, bet niekas neužgniaužė tautos ryžto — siekti nepriklausomybės.

Ir dabar birželio įvykiai mum primena praeitį ir mus įpareigoja ateičiai. Turime budėti, visada ir visur skelbti tai, kad yra pavergtos tautos, kad dar yra ir pavergtas žmogus. Visada turime skelbti ir tai, kad tauta niekada neatsizadės noro būti nepriklausoma. Kalbėti turi tie, kurie laisvai gyvena Amerikoje, Kanadoje, Australijoje, Anglijoje ir kituose kraštuose.

Darbininko redakcija ryšium su Tėv. Justino Vaškio, OFM, kunigystės 50 metų sukaktimi kreipėsi į sukaktuvinius, pasiūsdama eilę klausimų. Į klausimus ir atsakė Tėv. Justinas Vaškys. Visa tai ir sudaro įdomią istoriją, kuri nušviečia jo veiklą rūpesčius ir pasiekimus.

Kada sumanėte tapti pranciškonu?

Besimokydamas Ylakių vidurinėje mokykloje, ryžausi tapti pranciškonu. Man didelį įspūdį padarė šv. Pranciškus Asyziėtis. Jo paveikslas kabėjo prie mano lovos. Tikriausiai jį pakabino motinos rankos. Motina gi buvo didelė Asyziečio gerbėja ir jo sekėja. Nuo pat jaunystės priklausė prie pranciškonų trečiojo ordino. Taip pat ji parūpino ir literatūros apie šv. Pranciškų.

Šventojo gili Kristaus meilė, humaniškumas, pagarba žmogui ir mistiška kūrinių meilė paveikė mane. Motinos pamal-

Kokį triukumą galime sukelti, jei visi kalbėsime sykiu.

Dabar draskosi ir demonstruoja dėl Pietų Afrikos, kad ten esą pavergti ir nuskriausti vietiniai žmonės, o kodėl taip nedemonstruojama prieš Sovietų Sąjungą, kiek ji laiko pavergusi tautų? Ir visi laukia išsivadavimo.

Birželis tai ir įpareigoja mus — neužmigtį prie gerbūvio, bet prisiminti ir pavergtuosius ir už jų laisvę kovoti.

PER PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNĄ Į AMERIKA

Tėv. Justinas Vaškys, OFM, lietuvių pranciškonų įkūrėjas Amerikoje, vienuolynų steigėjas, lietuviškos spaudos puoselėtojas, organizatorius ir leidėjas, dabar — Rochesterio lietuvių parapijos klebonas, šiais metais mini savo kunigystės 50 metų sukaktį. Šia proga ir grįžtame į anuos laikus, susipažįstame su plačiu ir turtingu gyvenimu.

dumas ir Asyziečio meilė buvo man paskatas įsijungti į pranciškonų eiles.

Baigęs Ylakių vidurinę mokyklą, apsigyvenau pranciškonų vienuolyne Žalijame kalne, Kaune. Jų globojamas, 1927 rudenį pradėjau lankyti jėzuitų gimnazijos penktą klasę. Mokyklos suolo sėdėjau drauge su Liudo Giros sūnumi, kuris buvo didelis nenuoramą. Ne kartą jį turėjau tramdyti.

Kada įstojote į pranciškonų vienuolyną?

Baigęs gimnazijos penktą klasę, įstojau į pranciškonų naujokyną Kretingoje. Tai buvo 1928 metai. Atlikęs naujokyną ir padaręs įžadus, 1929 vėl grįžau į Kauną ir studijavau Kauno Kunigų seminarijoje. Teologiją klierikai studijuodavo Vytauto Didžiojo Universiteto Teologijos-Filosofijos fakulteto teologijos skyriuje. Ten studijuodamas teologiją, 1932 - 33, drauge studijavau ir filosofiją.

Norėjau geriau susipažinti su

pranciškonų dvasia, su pranciškonų istorija bei teologija, tai 1933-36 teologijos studijas tęsiau Austrijoje pranciškonų teologinių studijų namuose Schwarze, Tirolyje. Ten studijavo įvairių tautybių pranciškonai — austrai, čekai, slovakai, kroatai ir kitų tautybių klierikai.

Kada įventino į kunigus?

1935 birželio 29 drauge su dešimt kurso klierikų buvau išventintas į kunigus. Įšventino Innsbruko — Salzburgo arkivyskupas.

Įšventinimo diena man buvo džiaugsminga, kupina ryžtingumo ir užmojų dirbti Bažnyčios ir lietuvių tautos gerovei.

Kur buvo Jūsų primicijos?

Įšventintas į kunigus, ilgai nelaukiau ir išvažiavau namų linkui. Važiavau per Čekoslovakiją, Lenkiją, kur sustojau pasimelsti Čenstakavoje. Iš Lenkijos važiavau į Latviją, o iš ten į Lietuvą. Pirmą sustojau Kaune, o paskui iškeliauju į Ylakius,

kur gyvena mano tėvai.

Tėvas Vincentas buvo gimęs netoli Ylakių miestelio, Šulpetrių kaime. Motina buvo kilusi iš Krakū.

Pirmąsias mišias laikiau Ylakių bažnyčioje. Šioje bažnyčioje kasdien anksty rytą nuo pat ketvirto skyriaus, kol baigiau vidurinę mokyklą tarnaudavau mišiom.

Primicijų diena buvo pakili ir džiaugsminga man ir mano tėvam, seseriai, broliam ir giminėm.

Primicijose dalyvavę mano broliai žuvo antros bolševikų okupacijos metu: brolis Aleksas buvo išvežtas į Sibirą ir žuvo koncentracijos stovykloje. Brolis Vincas drauge su kitais partizanais žuvo Renavos miškuose. Sesuo Jadvyga ištekėjo už JAV gen. konsulo Stuart H. Fullerton. Išdirbęs JAV diplomatinėje tarnyboje 40 metų, jis išėjo į pensiją ir dabar gyvena Prancūzijoje.

Mano tėvai Liepojoje, Latvijoje, išgyveno 30 metų. Į Lietuvą grįžo 1922 metais, grįžo į tėvo gimtinę, į Ylakius. Taip Liepojoje praleidau savo vaikystę ir ten lankiau lietuvių pradžios mokyklą.

Darbai po primicijų

Po primicijų vėl grįžau į Tiroliją baigti ketvirtąjį teologijos kursą. Baigęs teologiją, 1936 grįžau į Kauną ir dar studijavau Vytauto Didžiojo Universitete. Studijas baigęs buvau paskirtas Kretingos pranciškonų gimnazijos rektoriumi ir filosofijos, istorijos ir religijos mokytoju, taip pat ir pranciškonų klierikų auklėtoju. Gimnazijoje mokėsi apie 200 mokinių, dirbo 15 mokytojų.

Hitleriai okupavus Klaipėdos kraštą, Vytauto Didžiojo gimnazija iš Klaipėdos laikinai buvo perkelta į Palangą. 1939 Švietimo ministerija pasiūlė pranciškonų provincijai į savo gimnaziją priimti ir Vytauto Didžiojo gimnazijos mokinius, ypatingai mergaites.

Švietimo ministerijos pasiūlymas buvo priimtas. Ministerija sutiko mokytojam apmokėti algas. 1939 metais atskirose patalpose buvo atidarytos keturios mergaičių klasės. Tos patalpos buvo šv. Antano rūmuose, kurias pastatė Tėv. Augustinas Dirvelė. Buvo planuojama įsteigti atskirą mergaičių gimnaziją su bendrabučiu. Berniukai

(nukelta į 4 psl.)

Tėv. Justinas Vaškys 1938 metais lanko rapsuotųjų ligoninę Klaipėdoje. Drauge lanko ir muzikas Alfonso Mikulskis (antroje eilėje trečias iš kairės) ir jo žmona Ona. A. Mikulskis vadovavo Prekybos Instituto chorui Klaipėdoje ir dėstė muziką Pedagoginiame Institute. Su būreliu instrumentalistų ir dainininkų jis tada koncertavo ligoninėje.

POETAS ANTANAS BARANAUSKAS

150 metų nuo jo gimimo

"Giedu dainelę, savo giesmelę
Apie rūpesčius, vargelių
Lietuvos krašto, ne taip iš rašto,—
Giedu senųjų žodelius..."

(Iš A. Baranausko "dainų dainelė")

● Gyvenimas ● Literatūrinė kūryba ● Moksline veikla—
kalbininkas ir matematikas ● Jo reikšmė lietuvių tautai.

PAULIUS JURKUS

17.—

Greit Baranauskas nukrypo į geometriją, tyrinėjo apskritimo ilgio santykį su skersmeniu. Ir čia įdėjo daug darbo, kol apskaičiavo vadinamą "pi" skaičių, po kablelio surašė eilę skaičių, bet tuoj patyrė, kad tai senokai kitų padaryta, dar didesni skaičiai surašyti po kablelio.

Jo darbai rodo, kad jis turėjo matematikos talentą. Už vis daugiausia nuveikė pirmųjų skaičių teorijoje, jis teisingai suvokė skaičiaus "pi" prigimtį, teisingai suprato begalybės sąvoką.

Kurijos artimieji tarnautojai pasakojo, kad nekartą vyskupas juos sukviestavo, jog drauge pagiedotų džiaugsmo ir padėkos

giesmę — Te Deum laudamus, nes jis išradęs naujus dalykus matematikoje, bet tas džiaugsmas buvęs neilgas. Tos formulės, tie matematiniai išradimai jau buvo kitų padaryti net prieš porą šimtmečių...

Matematikos reikalais jis laisvą rašė lietuvių, lenkų, lotynų kalbomis. Lietuviškuose laiškuose jis kūrė matematikos terminus. Kai kurie tų terminų prigijo ir yra naudojami net šiandien, visai nežinant, kad juos nukalė poetas - matematikas Baranauskas, pvz., daugiakampis, dalyba, erdvė...

Bet vis dėl to jis mūsų tautos kultūros istorijon įsirašo ne kaip kalbininkas, ne kaip matematikas, o kaip poetas. Čia jo

palikimas yra svarbiausias. Jis yra pats didžiausias poetas anais laikais prieš "Aušrą".

Antanas Baranauskas poetas

Paskutinę giesmę Antanas Baranauskas parašė 1901 sausio 31, pats jau būdamas 66 metų amžiaus. Po to jis ėmėsi šv. Rašto vertimo. Atrodo, kad jo poetinis palikimas turėtų būti didelis. Bet taip nėra. Baranauskas rašė tik savo jaunystėje, tik būdamas kunigų seminarijoje ir ką tik ją baigęs.

Būdamas pareigos žmogus, jis vėliau atsidėjo kalbos mokslui ir dėstė lietuvių kalbą. Tik patekęs į Seinus ir būdamas vyskupijos valdytojas, jis grįžta dabar prie religinės poezijos — kuria naujas giesmes, net pats melodiją duoda, verčia giesmes iš lenkų kalbos. Tikros poezijos jau tuo metu neberašo.

Poetinis palikimas nedidelis

Baranausko poetinis palikimas nėra didelis. Tai lyrinė poema "Anykščių šilelis", paskui "Kelią Peterburgan", — tai 14 eilėraščių ciklas, "Giesmininko pasikalbėjimas su Lietuva", dar keli eilėraščiai kitom temom, giesmės. Tai ir viskas. Tačiau jo poezija yra aukštos vertės. Jis yra vienas iš didžiausių aukštųjų lyrikų. Jo "Anykščių šilelis" rodo didelį talentą. Jo dainos iš ciklo "Kelią Peterburgan" turėjo nepaprastą populiarumą ir tiesiog gaivino ir kėlė tautą lietuviškam darbui. Kokiu

grožiu nuskamba jo ankstybos religinės giesmės, ypač giesmės Marijai!

Anksti pradėjo rašyti

Iš pat mažens jis buvo linkęs į poeziją. Jau ganydamas bandą, sudėdavo trumpus eilėraščius ir pats juos išdainuodavo. Kai išvažiavo į raštininkų mokyklą Rumšiškėse, jis rašė tėvam eiliuotus laiškus. Aprašė gamtą, Nemuno potvynį ir savo didelį namų ilgėsį. Tos jo eilės buvo rašomos lenkiškai, nes lenkiškai jis skaitė poezijos pavyzdžius. Eilėraščiai dar nepasižymi nei forma, nei turiniu.

Dirbdamas valsčiaus raštinėse Raseiniuose, Vainute, Sedoje, Skuode, jis buvo vienišas ir išsiilgęs namų. Poezija buvo lyg jo paguoda. Pavyzdžiui, būdamas Sedoje, gražiai aprašė Varduvos upę, jau įžiūrėjo gilesnę gyvenimo prasmę.

Į poeziją dar labiau pastūmėjo ir minėta poetė Karolina Pranauskaitė, kuri buvo daug skaičiūsi, pati daug rašiusi ir jau spausdinusi laikraščiuose. Jos paskatas Baranauskui buvo nepaprastai svarbus — jam įdiegė poeto pašaukimo misiją, eiti ir kurti, daryti gera ir Dievą garbinti.

Nuo 1853 metų Baranauskas vis dažniau parašo ir lietuviškų eilėraščių. Būdamas Varnių kunigų seminarijoje, eiliuotai parašo sveikinimus vyskupui Valančiui. Susidraugavęs su Kle-

mensu Kairiu, vėl rašo jam laiškus lietuviškai. Tas irgi buvo poetas ir Baranauskui įkviė poetinės drąsos ir jėgos.

Pats ankstyviausias Baranausko lietuviškas eilėraštis yra "Saulėtekis", parašytas 1854 ar 1855. Parašytas atostogų metu tėviškėje, Anykščiuose. Čia jis grožisi gamta, stebi saulėtekį, žiūri, kaip šventąja plukdomi sieliai, klausosi lakštingalų giedojimo. Gamtos grožyje jis jaučia Dievo galybę ir žmogaus menkumą. Tie du motyvai — gamtos didybė ir žmogaus menkumas — vėliau pasireišk ir kitoje jo poezijoje.

"Dainelė" Varniuose

Varniuose buvo kunigų seminarijos rūmai, kuriuos buvo pastatęs Žemaičių vyskupas Antanas Tiškevičius. Statyba buvo sena, pragyvenusi šimtmetį, kai ten įstojė jaunas Baranauskas.

Visų senų pastatų sienos yra storos, pageltusios, po žiemos turtum aluoja ir kažkuo kvėpia. Gyvendamas tarp tų storų mūrų, tarp tos senovės palikimo, išsiilgsti pavasario, kito giedresnio gyvenimo, bet ar jis ateis su pavasariu? Ar tik ne senovėje buvo tie didieji laikai?

Varniuose iš tų mūrų ir jautė senovę, jautė ir dabartį ir parašė savo eilėraštį "Dainų dainelė". Parašyta 1857. Eilėraštis ilgas, turi net 23 posmus. Pirmą kartą buvo išspausdintas "Aušros" laikraščio pirmam nume-

ryje 1883 metais. Išspausdintas, be autorius sutikimo, sutrumpintas. Bet ši daina Anykščių krašte jau buvo žmonių dainuojama, buvo plačiai paplitusi, jau virto liaudies daina. Tos dainos susidarė net keli variantai, kurie vėliau pateko į tautosakos rinkinius.

Kas ta "Dainų dainelė"?

Baranauskas tada buvo 22 metų. Jaunas, pilnas idealizmo, ilgesio, jau supratęs, kas buvo toji Lietuva ir kas jai atsitiko. Tos jaunatvės pagautas, jis ir dažė žąsies plunksną rašale ir, pasislėpęs savo pilkame paprastame kambaryje, rašė didelio grožio žodelius, rašė posmus, kurie iškeliauo už tų storų seminarijos mūrų ir suskamdo žmonių lūpose ir širdyse. Su tuo eilėraščiu Baranauskas lyg prisistato, — kas jis, koks jo poetinis pasaulis ir kokis jo kūrybinė jėga. Tai yra jo "credo" — jo visa gyvenimo poezijos santrauka. Tie visi motyvai: gamtos meilė, idealizuotos senovės romantinis prisiminimas, dabarties sunykimo ir vergų vaizdai, šviesesnių laikų viltis ir pasitikėjimas Dievu toliau eis per visą jo poeziją.

Kodėl pro tuos kunigų seminarijos rūmų langelius jis žvelgė kažkur toliau, anapus Varnių miestelio, Lukšto ežero? Kodėl poetui atgijo senovė?

(Bus daugiau)

Vyskupą P. Baltakį, OFM, pasitinka Honolulu aerodrome balandžio 8. Iš k. dr. Andrius Aglinskis, Villy Sullivan, vysk. P. Baltakis, Elena Aglinskienė-Bradūnaitė, Pat Sullivan, Povilas Baltis.

VYSK. P. BALTAKIS HAWAJUOSE

Grįždamas iš Australijos, vysk. Paulius Baltakis, OFM, sustojo Havajuose. Čia lietuvių yra labai mažai. Grynai lietuviškos šeimos tėra tik 3 - 4. Įskaitant antros ar trečios kartos Amerikoje gimusius lietuvius bei jų mišrias šeimas, tai lietuvių skaičius siekia kelias dešimtis.

Vysk. Baltakis susitiko bei svečiavosi pas Miklius, Aglinskis, Sullivan, Šemogas, Mitschell ir kitus.

Vyskupas taip pat aplankė Honolulu vyskupą Ferario, kuris yra gimęs Scrantone, Pa. Susitiko su laikraštininkais. "Hawaii Catholic Herald" ir "Honolulu Advertiser" dienraščių

reporteriai padarė pasikalbėjimus su vyskupu. Hawaii Catholic Herald", kurio kopija pasiekė ir Darbininko redakciją, išdėjo vyskupo nuotrauką ir platų pasikalbėjimą. Pasikalbėjime paliečiama įvairūs klausimai, dabartinė padėtis Lietuvoje, plačiai aprašoma Liet. Kat. Bažnyčios Kronika, katalikų persekiojimas ir kita.

Taip pat aplankė lietuvių seselę Serapiną — Mariją Maziliauskaitę, kuri jau 48 metus gyvena Havajuose ir priklauso Švenčiausių Širdžių kongregacijai. Ji šventė savo vienuolinių gyvenimo 50 metų sukaktį.

Balandžio 11 vyskupas išskrido į Los Angeles, Calif.

HAWAJŲ LIETUVAITĖ SESELĖ ŠVENTĖ SAVO SUKAKTĮ

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, būdamas Havajuose, taip pat aplankė seselę Serapiną — Mariją Maziliauskaitę. Švenčiausių Širdžių kongregacijos narė, kuri šventė savo vienuoliško gyvenimo 50 metų sukaktį.

Sesuo Serapina Havajuose gyvena nuo 1937 metų. Ji gimusi 1907 liepos 10 Mergtrakių kaime, Punsko parapijoje, Suvalkų apskrityje. Prieš I-mąjį pasaulinį karą persikėlė į Kalvariją, o karo metu buvo pabėgusi į Rusijos gilumą ir ten pragyveno ketverius metus. Į Lietuvą grįžo 1918.

Jausdama pašaukimą būti vienuole, mėgino stoti į lietuviškas kongregacijas, bet dėl motinos sveikatos to negalėjo padaryti.

Is Lietuvos išvažiavo 1932 į Olandiją ir ten įstojo į Švenčiausių Širdžių kongregaciją. Prancūzijoje atliko noviciatą,

1935 vasario 12 padarė vienuolišką įžadus ir po dviejų metų, 1935 kovo 14, jau buvo Havajuose. Apsigyveno Honolulu mieste. 1938 pradėjo mokytojauti vietas seserų vedamoje mokykloje. Paskui buvo paskirta į kitą vietovę Kaunai, kur mokytojavo iki 1972. Tada vėl buvo grąžinta į Honolulu. Ir dabar gyvena šiame vienuolyne.

Lietuviškai neužmiršo, domisi lietuvišku gyvenimu, palaiko ryšius laiškais su kai kuriais lietuvišiais. Kartais ir Havajuose sutinka atvykusį kokių lietuvių.

Jos sukakties proga buvo surengtos apeigos vienuolyne ir taip pat vietos lietuviai jai surengė pagerbimą, kuris buvo vasario 17. Į tą pagerbimą susirinko per 20 lietuviškų kilmės žmonių ir mieląją seselę pasveikino, padainavo lietuviškų dainų.

Havajuose, vyskupas P. Baltakis, OFM, aplankė seselę Serapiną — Mariją Maziliauskaitę, kuri šiais metais šventė savo vienuolinių gyvenimo 50 metų sukaktį ir kuri nuo 1937 metų gyvena Havajuose.

St. Petersburgu suvaidinta A. Rūko komedija "Bubulis ir Dundulis". Vaidina K. Grabnickaitė ir V. Lešinskas.

ST. PETERSBURG, FLA.

"Bubulis ir Dundulis"

St. Petersburg, Floridoje, vaidintojų trupė "Žibintas" beveik po metų intensyvaus darbo, kovo 8 sėkmingai suvaidino A. Rūko 3-jų veiksmų linksmą nutikimą "Bubulis ir Dundulis".

Autoriaus žodžiais "Meilė neturi ribos" ryškiai nusako žibintiečių pastangas. Tik meilė savo kalbai, papročiam, praeičiai ir noras pavaizduoti Lietuvos kaimo idiliją, kokią mes seniai palikom, paskatino juos įdėti tiek daug darbo, laiko ir pastangų.

Uždangai atsiskleidus žiūrovai buvo nukelti į lietuvišką kaimą. O tenai vyksta nesuipratimas tarp dviejų gerų kaimynų dėl paklydusio bičių spiečiaus ir jų vaikų draugystės ir besivystančios tarp jiedviečių meilės. Ten pagyvenusios merginos svajoja apie meilę, ten pirmo melagio derybos dėl duoklės už supiršimą.

Visi aktoriai savo užuotį atliko gerai.

Stasys Vaškys — gražiai suvaidino besikarščiujantį kaimyną Bubulį, Radastos tėvą. Kristina Grabnickaitė — Radasta, vykusi išryškino jaunos mergaitės dalia, kai širdis linksta į jauną Dobilą, o tėvas stumia į senio glėbį. Sofija Vaškieinė — Bubulio šeimėninkė Rožė, nesulaukianti jo dėmesio, nuoširdžiai besiskundžianti nesekme, savo vaidybą įtikino žiūrovus. V. Račkuskas tinkamai vaizdavo užsispyrusį Dundulį. Vytautas Lašinskas — Dobilas įsimylėjęs Radastą, buvo guvus jaunikaitis. Elena Krasauskienė — Agulė, savo agresyvumu buvo patraukli senmergė, suvilijusi senbernių šal-

tekšnį, kurį sumaningai vaidino Stasys Juozapavičius. Mečys Krasauskas — Girdzius savo rolė, švelnus svajotojas, išvengęs senmergės spąstų, pasirinko švelnią Rožę. Bronius Ginčauskas vaizdžiai atliko nelengvą piršlio rolę.

Dail. V. Vaitiekūno dekoracijos gražiai pavaizdavo lietuviško kaimo kiemą, toluoje banguojančius laukus.

Grimavo iš Rochesterio specialiai iškviestas grimuotojas Stasys Ilgūnas.

Didžiausią našta pakėlė, su režisūros pavaduotoju St. Vaškio pagalba, vaidinimą režisavęs A. Ulbinas. Jisai pagelbėjo vaidintojams įsigilinti į vaizduojamų charakterius, įvedė vaidiniman jaunimo šokius ir vyrų dainas. Tai pajvairino ir pagyvino patį vaidinimą.

Aurelija Robertson paruošė 3 šokius, o muz. A. Mateika vyrų dainos vienetą, kuris sudainavo 4 dainas. A. Kusinskis akordeono palydėjo šokėjus ir dainininkus.

Prie "Bubulio ir Dundulio" pastatymo pasisekimo daug prisidėjo A. Karnius, kuris suprojektavo ir vadovavo scenos padidinimo darbam. Zigmars Radvila tvarkė scenos apšvietimą ir visą veikalą nufilmavo. Eilinio žiūrovo nuomone "Žibinto" trupė pasisekė "Bubulio ir Dundulio" pastatymas. Didelė padėka žibintiečiams ir iki pasimatymo su kitu veikalu.

K.G.

Lietuvių Klubo choro koncertas

Balandžio 13 įvyko St. Petersburgo lietuvių klubo choro pavasario tradicinis dainų kon-

certas su solistais bei orkestrine palyda ir kamerinio orkestro koncertas.

Iskilmingai nuskambėjo Stp. Sodeikos "Šiaurės pašvaistė", jausmingai nuteikė Br. Budriūno "O, Nemune". Dvi kompozitoriaus A. Bražinsko dainos "Pavasario žagarėlės" ir "Gimtinė", pirmu kart girdėtos šiame koncerte, žavėjo klausytojus savo lengvumu ir gaivališkumu, kur parodyta choro lankstumas jas paruošiant ir atliekant. B. Dvariono "Žvaigždutė" ir J. Siniaus "Skausmo kryžkeleje" buvo atliktos su solistais.

Pirmąjį atliko O. Armonienė, o antrąjį — O. Armonienė (sopranas) ir A. Kasinskis (bosas), kurią teko kartoti klausytojams pageidaujant. S. Gailevičiaus "Oi toli" ir V. Paulausko "Jūreivių maršas" gražiai choro atliktos, o maršas plojimais išprašyta pakartoti.

Kamerinis orkestras, vadovaujamas muz. P. Armono, atliko B. Britten "Sentimental Sarabande", P. Juan "Tanz", W. A. Mozart "Koncertas fortepionui ir orkestrui" — solo partiją atliko pianistė M. Douglas. W.A. Mozart minuetas ir rondo iš "Eine kleine Nachtmusik". Visi kūriniai buvo orkestro sugroti gerai. Stipriai pasirodė pianistė M. Douglas.

OSI - KGB DRAUGYSTĖ

Danutė Barauskaitė - Mažeikienė Los Angeles Herald-Examiner dienraštyje balandžio 12 taikliai reagavo į buvusio OSI viršininko Allan Ryan pasirodymą televizijoje ir jo piktnaudžiavimą švedų diplomato Raoul Wallenberg vardo savo knygai "Quiet Neighbors" išpopuliarinti.

Wallenberg, gelbėdamas Vengrijos žydus, prieš karo pabaigą atsirado Budapešte ir keliasdešimčiai tūkstančių žydų išdavė užsienio pasus.

Budapeštą užėmę rusai Wallenbergą areštavo, ir jis pranyko Rusijos gulaguose. Iki šiol rusai nepasako tiesos apie Wallenbergą, ir niekas tikrai nežino, — gyvas jis ar ne.

"Allan Ryan turi drąsos bendradarbiauti su Raoul Wallen-

berg pagrobėjais ir tuo pačiu atsikvepimu pareikšti, koks baisus Wallenberg likimas", rašo Mažeikienė. "Ryan būtų tinkamiausias žmogus paklausti, kas atsitiko su Wallenbergu, nes jis yra turėjęs ilgus pasikalbėjimus su sovietų teisės lėmėjais."

Laišką baigia klausimu: "Ką Ryan yra padaręs Wallenberg ir kitų kenčiančiųjų sovietų psichiatrinuose kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose reikalui?" Amerika Wallenbergui yra suteikusi garbės pilietybę.

— Kristinai Kličiutei, gyvenančiai Montrealyje, Kanados Lietuvių Bendruomenės Kultūros komisija paskyrė 200 dol. premiją už veiklą skautų organizacijoje ir Montrealio jaunimo ansamblyje "Gintaras".

1985 KELIONĖS Į LIETUVĄ

KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

No. 813 A (18 dienų): rugpjūčio 13 - 30 — \$1,999
10 dienų Lietuvoje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinky. FINNAIR iš JFK.

No. 102 (15 dienų): spalio 2 - 16 — \$1,479
10 dienų Lietuvoje su dviem dienom Kaune, 2 Helsinky. FINNAIR iš JFK.

No. 117 (15 dienų): lapkričio 7 - 21 — \$1,339
10 dienų Lietuvoje, 2 Helsinky. FINNAIR iš JFK

No. 126 (15 dienų): gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,459
10 dienų Lietuvoje, 2 Helsinky, FINNAIR iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

No. 618A: birželio 18 - liepos 4 — \$1,949
No. 917A: rugsėjo 17 - spalio 3 — \$1,839

11 DIENŲ VILNIUJE, 3 VARŠUVOJE, 1 MAINZE
LUFTHANSA iš JFK ir Bostono

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ESTIJA IR SUOMIJA

No. 805: rugpjūčio 5 - 18 — \$1,829
5 dienos Vilniuje, 2 Talline laivu, 2 Leningrade, 3 Helsinky. FINNAIR iš JFK.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

No. 609: birželio 9 - 22 — \$2,089
No. 922: rugsėjo 22 - spalio 5 — \$1,869
No. 106: spalio 6 - 19 — \$1,869
5 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 5 Romoje su 1 diena Florencijoje. ALITALIA iš JFK ir Bostono

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

No. 702: liepos 2 - 14 — \$1,729
No. 813 B: rugpjūčio 13 - 25 — \$1,729
No. 903: rugsėjo 3 - 15 — \$1,729
No. 930: rugsėjo 30 - spalio 12 — \$1,389
6 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinky. FINNAIR iš JFK

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, BAVARIJA

No. 820: rugpjūčio 20 - rugsėjo 1 — \$1,769
No. 924: rugsėjo 24 - spalio 6 — \$1,669
5 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 4 Miunchene, LUFTHANSA iš JFK ir Bostono

12 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

No. 618B: birželio 18 - 29 — \$1,669
No. 702C: liepos 2 - 13 — \$1,669
No. 806C: rugpjūčio 6 - 17 — \$1,669
No. 917B: rugsėjo 17 - 29 — \$1,439
6 dienos Vilniuje, 3 Varšuvoje, 1 Mainze, LUFTHANSA iš JFK ir Bostono

10 DIENŲ — LIETUVA, SUOMIJA

No. 916: rugsėjo 16 - 25 — \$1,339
6 dienos Vilniuje, 2 Helsinky, FINNAIR iš JFK

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškviertim dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujant palikimų sutvarkyme

PER PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNĄ Į AMERIKĄ

(atkelta iš 3 psl.)

turėjo savo atskirą gimnaziją. Visus planus sugriovė sovietinė okupacija 1940 birželio 15.

Kada ir kaip pasitraukėte iš Lietuvos?

Komunistam nusavinus pranciškonų vienuolynus bei jų išlaikomas įstaigas, vienuoliai turėjo išsisklaidyti visoje Lietuvoje. Buvo aišku, kad bet koks vienuolinių gyvenimas bei veikla komunistų valdomoje Lietuvoje nebus įmanoma. Beliko tik viena

išeitis — kurti vienuolynus užsienyje ir ten rengtis ateities darbui Lietuvoje.

Kadangi Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyveno daugiausia lietuvių ir ten pranciškonai turėjo daug savo rėmėjų, pranciškonų vadovybė paskyrė mane vykti į Ameriką ir ten kurti naujus pranciškonų vienuolynus, suburti išsklaidytus pranciškonus, įjungti juos į lietuvišką veiklą ir kartu pasiruošti ateities darbui Lietuvai.

(Bus daugiau)

KUNIGO IR DIAKONO ŠVENTIMAI KENNEBUNKPORTO VIENUOLYNE

Per pastaruosius aštuonerius metus vis gausėja lietuvių pranciškonų gretos naujais nariais. Vasarą vieni jaunuoliai Kennebunkporte iškilmingai pasižada būti vienuoliais, kiti pradeda bandymo, arba naujokyno, metus, dar kiti studijuoja kunigų seminarijose. Tuo jaunimo pašaukimų pagausėjimu domisi lietuvių visuomenė, nors pati pasirodė beveik nepajėgi pateikti savo įnašą.

Atėjo keisti laikai, kai lietuviams į talką atskuba daugiausia nelietuvių kilmės jaunuoliai, pasiryžę mokytis mūsų kalbos, talkinti pranciškonam išėjimoje ir, reikalui esant, vyksti net į Lietuvą pastoraciniam darbui, kaip seniau vykdavo ir sėkmingai reikšdavo vokiečių kilmės jėzuitai ir kapucinai. Tai matydami, turėtų rausti lietuvių jaunimas, iki šiol likęs šaltas pašaukimui į dvasininkus, nors tie dvasininkai labiausiai prisideda prie jo išauklėjimo.

Grįžtant prie lietuvių pranciškonų, tenka pasakyti, kad jie nėra praradę vilties susilaukti daugiau pagalbos savo darbui ir iš lietuvių jaunimo, ypač Brooklyn apylinkės, kur jam buvo pastatytas Kultūros Židinys; taip pat iš Toronto Priskelimo parapijos, kur pagrindinis dėmesys visą laiką yra skirtas lietuvių jaunimui. Bet tuo tarpu jį dar vis pavaduoja daugiausia kitataučiai jau priėdami ir prie kunigystės.

Is jų tarpo pernai kunigu buvo įšventintas Robertas Barber, kuris šiuo metu studijas tęsia Duquesne universitete Pittsburghe, talkindamas ir ten esančiai (Bridgeville) lietuvių parapijai.

Šiemet gegužės 18 Kennebunkporte, pranciškonų koplyčioje vysk. Paulius Baltakis, OFM, kunigų įšventino Denį Arambasick ir diakoną klieriką Joną Collecchia. Iškilmė buvo nepaprasta. Apeigose dalyvavo apie 250 žmonių, kurie taip pat buvo pakviesti ir į vaišes, surengtas vasarvietės didžiojoje salėje.

Tėvas Denis pas lietuvius pranciškonus atvyko beveik atsitiktinai. Beatostogaudamas Maine, užsuko į vienuolyną, kuris savo aplinka, maldomis ir gyventojais taip patiko, kad jis po metų grįžo kandidatu į vienuolius. Gimęs 1948 Warren mieste, Ohio valstybėje, jis jau buvo baigęs gimnaziją, gyveno savarankiškai ir turėjo gerą darbą. Metus pabuvęs Kennebunkporte, naujokyną atliko pas lenkus pranciškonus Green Bay vietovėje Wisconsin, nes lietuvių

pranciškonai naujokyno dar neturėjo. Seminariją baigė Cromwelly, prie Hartfordo. Būdamas taikaus bei nuoširdaus charakterio ir giliai pamaldus, jis greit susigyveno su lietuvišiais pranciškoniais ir tapo savas. Tėvas Denis po kunigystės šventimų dar tęs studijas.

Diakonas Jonas, italų kilmės jaunuolis, pas lietuvius pranciškonus atvyko prieš septynerius metus — pirmiausia susipažinti, o paskui ir pasilikti. Jis 25 m. amžiaus, jau buvo baigęs kolegiją Framinghame, Mass., ir turėjo pelningą darbą kom-

piuterių specialybėje. Naujokyną atliko Green Bay vietovėje; kunigų seminariją lankė taip pat Cromwellyje. Įšventintas diakonu, per vasarą pastoracinę praktiką atliks kurioje nors parapijoje. Diakonas Jonas yra švelnaus būdo, labai nuoširdus ir linkęs į asketinį gyvenimą. Jis taip pat ateinančiais metais dar tęs studijas. Kunigu bus įšventintas po pusmečio.

Tų trijų jaunuolių priartėjimas prie kunigystės sustiprino lietuvių pranciškonų eiles, kurios labiausiai dėl senyvo amžiaus palengva silpnėja. Tie šventinimai taip pat parodė, kad pranciškonų pastangos atsinaujinti nėra bevaisės.

L.A. Diakonas Jonas, OFM.

Tėv. Denis, OFM.

ALGIRO GUSTAIČIO SKAITINIAI MAŽIESIEMS

“Tvankstės pilyje” — “Algis Trakys ir Taksiukas Šleivys”, IV dalis. Skaitiniai vaikams. Iliustracijos dailin. Aldonos Audronytės-Variakojienės ir Vilijos Variakojytės. Atspaudė M. Morkūno spaustuvė — 1984 m. Leidėjai — L.B. Švietimo Taryba, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Tai sąsiuvinio formos 28 pusl. knygelė, parašyta su nuoširdžiu noru įeiti į vaiko mąstymų pasaulį. Tokioms pasakoms labai svarbu iliustracijos. Čia dailininkė mėgina ne nutolti nuo teksto ir piešinėlius pateikia vaizdingus ir vaikiškus. Viršelio ir visų puslapių — trys spalvos: balta, juoda ir mėlyna, išblakytos raitais ir pusrailiais, — įdomiai ir skoningai. Tik mėlyna vietomis per stipri; gali apsunkinti spalvos užtemdytų žodžių skaitymą. Be to, Algiukas dažnai atrodo kaip mergytė. Taksiuko Šleivio visi judesiai pavaizduoti puikiai.

Knygelė galėjo būti kiek storesnė (iki 35 puslapių), skaitiniai labiau išskleisti ir didesnis raidėmis; tuo būtų palengvintas teksto skaitymas išėivijos mažiesiems, kuriems lietuviški žodžiai vis sunkesni ir sunkesni...

Algirdas Gustaitis — žurnalistas ir rašytojas: yra išleidęs informacinių brošiūrų, pastaruosiu metu — stambią ir išvaizdžią istorinę knygą “Tikroji Lietuva”, — savo sukurto žemėlapiu paaiškinimą; bet jo kūrybiniai raštai — daugiausiai mažiesiems. Algio Trakio ir Taksiuko Šleivio nuotykių jis yra anksčiau išleidęs tris knyguotes: “Kova su gaidžiu”, “Užpuola bitės” (šioms dailininkas Vytautas Stasiūnaitis yra padaręs ne tik iliustracijas, bet ir sukūręs kartūnus — filmus); III-čią dalį — “Žuvininkai” iliustravo dail. Jina

Leškienė, Los Angeles žinoma, rimta dailininkė. O šią IV-tą dalį — “Tvankstės pilyje” — iliustravo irgi žinoma kalifornietė dailininkė, modernistė — Aldona Variakojienė ir jos dukra Vilija Variakojytė (kelių sričių menininkė: turi puikų balsą, dainuoja lietuvių kultūrinėmis progomis kaip solistė, gerai piešia, rašo poeziją...).

“Tvankstės pilyje” yra pasaka, taigi, tekstas — fantastinis (istorinis), nors rašomo stilius — realistinis. Pasakoma pradžioje, kad: “laikas — vasara, vieta — jų gimtojoje Lietuvoje”. Realiai aprašomas miškas, bet... Algis

ir Šleivys kalbasi tarp savęs, kalbasi ir su lape... Jiems bevaikštant miške, pasigirsta arklių prunkštimas, kalavijų šnarėjimai... (Ar kalavijai šnara? — A.) Išnyra šarvuoti kariai, ant jų apsiastų — juodi kryžiai... Kryžiuočiai!

Jie bėga, kryžiuočiai vejasi, atbėga į pilį, čia įkalinami; pažada juos paleisti tada, kai Algiukas nugalės milžiną, o Taksiukas — didelį, piktą šunį. Pasakoj gal įdomiausia vieta, kaip jie tas pabaisas nugalė ir išsilaisvina.

Pabudę patys stebisi (jie savoj lovoj, tik sapnavę!).

Užmiega vėl ir vėl sapnuoja. Tai lyg antroji šios pasakos dalis: Krivis, kovojantieji lietuvių senovės kariai... Tvankstės pily. Iki vėl pabunda.

“O kas tai yra Tvankstė ir kas yra Krivis? Klausinėja Taksiukas”. — 28 psl.

Algis pasiūlo jam išeiti į žydinčią pievą ir ten išsiaiškinti. Karių, pilies ir sapnuojančių herojų vaizdai nupiešti labai paprastai, bet patraukliai — vaikų vaizduotei. O kaip pats tekstas? Mišinys fantastinio elemento (lapė kalba, šarvai šoka...) ir realaus gamtos aprašėjimo; suaugusiam gal neatrodo logiška. O kaip mažiesiems? — Gal jiems labai patiks, jei skaitant kas sunkiuosius žodžius paaiškins, jei papasakos apie Tvankstę, šarvus, Krivį ir Lietuvą...

Tiek mažai išėivijos vaikams lietuviškų knygelių, kad kiekviena nauja domina ir džiugina. Algirdo Gustaičio skaitiniai irgi turėtų rasti vietą kiekvienos šeimos knygų lentynoje.

A.R.

KAS RAŠOMA KULTŪROS ŽURNALĖ AIDUOSE 1985 M. NR. 2

Aidų Nr. 2, nors kiek ir suvėlavęs, jau bus pasiekęs prenumeratorius, kai skaitysite šią jo turinio apžvalgą. Ji skelbiama tam, kad tie, kurie žurnalo nesiprenumeruoja, bent žinotų, kas jame rašoma.

Aidų Nr. 2 rašo Vacys Kavaliūnas apie dialogą tarp žemės ir dangaus lietuvių literatūroje. Autorius gausiomis mūsų rašytojų ypač poetų, citatomis paliudija, jog jų ryšys su Dievu visuomet buvo gyvas. Savo kūryboje rašytojai spontaniškai išskleidė religinius jausmus.

Kun. Kęstutis Trimakas studijiniame straipsnyje “Išėivijos lietuvių jaunimas pasaulyje” anketiniais duomenimis parodo, kaip tas mūsų jaunimas galvoja apie religiją, tautybę, ryšius su pavergta tėvyne, mišrias vedības, lietuvių kalbą, santykius su tėvais, dalyvavimą politinėse organizacijose ir t.t. Straipsnis, lyg ir koks veidrodis, kuriame matome išėivijos ateitį. Taip pat jis pasako, ko galima laukti iš jaunosios kartos, kuri taip rūpestingai buvo auklėjama šeštadieninėmis mokyklomis, stovyklomis, šokių-dainų šventėmis, ekskursijomis, kursais ir pan., ir nestatyti jai dar didelių reikalavimų. Straipsnis bus tęsiamas Aidų Nr. 3, kuris baigiamas redaguoti.

Dr. Jonas Balys pateikia įdomų straipsnį “Senovės baltų pa-

sauležiūra”. Jis remiasi tokio pavadinimo N. Vėliaus veikalu, išleistu Vilniuje 1983. Veikalas plačiai ir kritiškai apibūdinamas.

Dail. V. Vizgirda straipsnyje “Dail. Antano Gudaičio kūryba, arba naujoji Vilniaus dailės mokykla” aptaria šio įtakingo asmens gyvenimą ir laimėjimus dailėje. Jo paveikslų nuotraukomis iliustruotas ir visas Aidų nr.

Šioje Aidų laidoje taip pat gana išsamiai apibūdinamas ir žinomas istorikas Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM, jo mirties metinėse. Apie velionį kaip mokslininką ir visuomenininką rašo Simas Sužiedėlis, Paulius Rabiškauskas, SJ, Juozas Vaišnora, MIC, dr. Povilas Reklaitis ir Antanas Liuima, SJ.

Porą puslapių brandžios poezijos duoda Bernardas Brazdžionis.

Apžvalginėje žurnalo dalyje Romualdas Kriaučiūnas paliečia aktualią temą “Persikrovimas ir išsėikimas visuomeninėje veikloje”. Nurodoma, kaip to išvengti. Balys Raugas duoda kazimierinių metų apžvalgą. Visą sukoncentravus, pasirodo, jog praėjusiais metais labai daug padaryta tiek religinėje, tiek tautinėje dirvoje. Surikiavus faktus, siūlo išvada, kad bene tai bus patys našiausi metai visoje išėivijos istorijoje. Linkėtina, kad

panašiai pasisektų ir Lietuvos krikšto jubiliejus 1987 metais.

Apžvalginiam skyriuje dar aprašomi A. Landsbergio ir J. Jurašo teatriniai laimėjimai: pirmojo — Australijoje, antrojo — Japonijoje. Taip pat apžvelgiami ir svarbesnieji mūsų visuomeninės bei kultūrinės veiklos faktai, dviejų mėnesių būvyje.

Knygų skyriuje recenzuojamas Eglės Juodvalkytės eilių rinkinys “Pas ką žiedas žydi” (M. Stankus-Saulaitė) ir kasmet Lietuvoje leidžiama antologija “Poezijos pavasaris” (Pr. Visvydas). Be to, apibūdinamas anglų kalba Lietuvių Bendruomenės leidžiamas mėnesinis žurnals Bridges.

Aidus leidžia Lietuviai pranciškonai. Redaguoja Leonardas Andriekus. Žurnalas išėina kas du mėnesiai. Metinė prenumerata — 20 dol. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

L.A.

— Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėi registracijos anketos gaunamos nuo birželio mėn. iš liuanistinių mokyklų arba iš mok. D. Doveinienės, 34567 Hawke Dr., Sterling Hts., MI 48077.

— JAV LB Brocktono apylinkė per savo pirmininką Povilą Jančauską atsiuntė Darbininkui stiprinti 50 dol. auką su linkėjimais “dar ilgus metus šviesti ir informuoti lietuviškąją išėiviją”. Nuoširdus ačiū.

— Vladimiras Bukovskis, uoliai kovojąs prieš Maskvos priepaūdą, dabar jau pasiekęs laisvąjį pasaulį, liepos 25 pasakys pagrindinę kalbą, pradedant lietuvių, latvių ir estų jaunimo Taikos ir laisvės žygį laivu Baltijos jūra. Jis prisijungs prie kitų įžymių žmonių, kurie dalyvaus Kopenhagoje ruošiamame teisme, nagrinėjančiame sovietų priepaūdą.

— Tomas Venclova Yale universitete labai gerai apgynė doktorato disertaciją “Nepastovi pusiausvyra”. Ją sudarė serija rusų poetų struktūrinių analizių pagal Lotmaną ir iš dalies Greimą. Disertacijon jis įjungė daug liuanistinės medžiagos, cituodamas dr. Joną Balį, Praną Aukštikalnytę-Jokimaitienę ir kitus. Doktoratas suteiktas gegužės 24. Nuo kitų mokyklų metų pradžios dr. T. Venclova bus asistentu profesorium Yale universiteto slavistikos katedroje, dėstydamas rusų ir lenkų literatūrą, maždaug kas antri metai — ir lietuvių kalbą.

— Mokyt. A. Bagdonas vadovauva maldos būreliui būsimoje mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje Dainavoje rugpjūčio 4 - 11. A. Bagdonas rugpjūčio 7 skaitys paskaitą “Ilgas krikščionybės kelias į aischų žemes”.

— Lietuvii dailininkų J. Budrio, J. Buroko, V. Igno, L. Katinio, P. Lapės darbai ir A. Kezio nuotraukos gegužės 5 buvo išstatyti Chicagos Čiurlionio galerijoje, kad lietuviai turėtų progos įsigyti juos kaip dovaną savo motinom. Čia yra taip pat Z. Mikšio, N. Palubinskienės, V. Petravičiaus, A. Petrikonio, J. Račkaus, Z. Sodeikienės, V. Švabienės, D. Tarabildienės ir R. Viesulo darbai.

— Poetui Aleksandriui Radziui gegužės 13 Baltimorėje padaryta sudėtinga širdies operacija.

— Amerikiečių žurnalas “St. Anthony's Messenger” balandžio mėnesio numerį išleido su viršelyje atspaudinta spalvota lietuvių su tautiniais drabužiais nuotrauka procesijoje. Žurnale pagrindinis straipsnis yra apie religiją Sovietų Sąjungoje. Pakartotinai pirminama Lietuva, dedant net ir Lietuvos vaikų iliustraciją. Straipsnį parašė seselė Mary Catherine Shambour, kuri, vykdant mokytojų pasikeitimo programą, net penkis kartus buvo išvykusi į Rusiją stebėti koks ten gyvenimas.

— Londone balandžio 13 - 14 Lietuvių namuose vyko Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos atstovų suvažiavimas ir Lietuvių namų bendrovės akcininkų susirinkimas. DBLS suvažiavime dalyvavo 17-kos skyrių 24 atstovai ir 9 organizacijų atstovai. Tie abiejų grupių atstovai su įgaliojimais turėjo 699 balsus. Centro valdybon buvo išrinkti: J. Alkis (693 balsai), V. Dargis (619), Z. Juras (533); tarybon: J. Levinskas (484) ir N. Vainoriūtė (400).

— Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų stovykla vyks Dainavoje rugpjūčio 4 - 11. Norį joje dalyvauti prašomi kreiptis į vietines liuanistines mokyklas kelionę apmokamų stipendijų reikalais. Pagal PLB nurodymus kiekviena liuanistinė mokykla turi atsiųsti savo atstovą.

— Nauji Darbininko skaitytojai: K. Kizys, Chicago, Ill., A. Karch, Pompton Plains, N.J., A. K. Sadauskas, Hot Springs, Ark. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — višiem 15 dol. metam.

ČIURLIONIS

IŠLAIKYKIM MUZIKOS LOBĮ!

LTM Čiurlionio ansamblio ikūrėjas ir vadovas kompozitorius Alfonsas Mikulskis mirė 1983 spalio 14, palikdamas rapkraščiuose per penkis šimtus savo muzikinės kūrybos kūrinių-gaidų, saugomus našlės Onos Mikulskienės ir Čiurlionio ansamblio valdybos.

Kompozitoriaus Alfonso Mikulskio kūrybai ir Čiurlionio ansamblio monografijai išleisti yra sudarytas administracinis komitetas sutelkti lėšas šio taip neatidėliojamai svarbaus palikimo įamžinimui ateities ilgiem laikam.

Visa kompozitoriaus Alfonso Mikulskio kūryba numatoma išleisti trijose knygose: I-oji knyga — liaudies dainos giesmės ir Mišios už kenčiančią Lietuvą, II-oji ir III-oji — kanklių ir liaudies instrumentų muzika.

Čiurlionio ansamblio monografija, parašyta rašytojo Vacio

Kavaliūno, dabar papildoma statistiniais duomenimis ir nuotraukomis iš įvairių Alfonso Mikulskio ir Čiurlionio ansamblio veiklos laikotarpių.

Šio 25,000 dolerių su viršum užmojo įvykdymui reikalinga lietuvių išėivijos finansinė parama. Štai dėl ko mes kreipiamės į Jus, prašydami neatsisakyti paremti savo auka anksčiau minėtų darbų įgyvendinimo.

Visi aukotojai bus paskelbti išleistoje Čiurlionio ansamblio monografijoje.

Čekius rašyti Čiurlionis Ensemble Inc. vardu ir siųsti adresu: Opa Jokūbaitienė, 3000 Hadden Road, Euclid, Ohio 44117, Telefonas: (216) 481 - 71 ūp.

Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių — No. 23-7105497.

Komitetas

BALTIMORĖS LIETUVIAI KVICIA JUS Į LIETUVIŠKĄ FESTIVALĮ

HOPKINS PLAZA, BALTIMORE, MD

1985 M. BIRŽELIO 1 IR 2 D.

NUO 12 IKI 6 VAL. VAK.

TAUTINIAI ŠOKIAI
RANKDARBIŲ DEMONSTRACIJOS
LIETUVIŠKAS MAISTAS

SPECIALI TAUTODAILĖS PARODA
SURUOŠTA BALTIMORĖS LIETUVIŲ MUZIEJAUS

3001 W. 59th Str.
Chicago, Ill. 60629
Tel. 312 (471-3900)

Santrumpos: atm. in. — atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio — aukotojas, jm. — įmokėjo atst. — atstovauja, asm. — asmuo, įgal. — įgaliotinis, suma po pavardės — įnašų iš viso.

1985 m. kovo mėn.

- 1 x \$10 Noreikienė Marija, \$135.
- 1 x \$15 Žilinskienė Ona atm. in.: Jurkūnai A. ir L. \$15.
- 3 x \$20 Mironas Andrius ir Ona, \$120; Mockus Jonas (miręs) ir Nelė, \$150; Skodis Antanas (miręs) ir Marija, \$270.
- 4 x \$25 Duda Bronius ir Agota, \$25; Geneitis Henrikas ir Marija, \$25; Jančauskas Povilas ir Stasė, \$375; Petronis dr. Juozas atm. in.: Petronienė R., \$200.
- 1 x \$30 Miles D. W. ir M. J., \$30.
- 1 x \$50 Misiūnas Stasys ir Elizabeth, \$300.
- 1 x \$65 Valantinienė Kazė atm. in. 7 asm. \$600.
- 1 x \$75 Lukšienė Antanina, \$300.
- 1 x \$79.40 Marquette Parko Lituaininė mokykla atst. Prapuo- lenienė Bronė, \$2,530.62.
- 1 x \$87 Dariaus ir Girėno Lituaininė mokykla atst. Plačas Juozas, \$1,061.72.
- 16 x \$100 Antanaitis Aleksas atm. in.: Antanaitienė Kazimiera, \$100; Baltutis Vytautas ir Ona, \$300; Banėnas Antanas atm. in.: Banėnas Amelija, \$1,500; Bartosevičius Eugenijus atm. in.: Bartosevičius Eugenija, \$1,200; Chaleckis Mykolas atm. in.: Janušonis Povilas ir Juzė, \$100; Dailidė Pranas atm. in.: Dailidienė Ona, \$900; Jankauskas dr. Saulius, \$100; Jasiūnas Juozas, \$100; Maceika Kazys atm. in.: Mudėnas Bronius, \$100; Maleta Petras (miręs) ir Akvilija, \$200; Maziliauskas Stasys, \$100; Šimonis Jonas ir Marija \$370; Užupis Andrius atm. in.: Keblisnikienė-Užupytė Kunegunda, \$100; Valiukėnas Mečys ir Eleonora, \$100; Višniauskas Juozas ir Emilija ir Savulis Antanas ir Viktorija atm. in.: Wisnaukas William F. ir Bernice N., \$100; Žygas Juozas, \$100.
- 1 x \$160 Pleskus Jonas atm. in.: Pleskus Veronika \$100 ir 6 kiti asm., \$160.
- 8 x \$200 Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga, Bostono Skyrius, atst. Banaitis Gintas išd.: jm. Rasy Juozas A. \$100, Girnius Antanas \$100, \$200; Anužis Česlovas ir Elena \$200; Balytė Roma V. atm. in.: Balys Mečys ir Leokadija, \$200; Grigaliūnas dr. Anicetas, \$4,500; Kasputis Alfonsas ir Elena, \$200; Klova Vincas, \$2,200; Lithuanian National Club of Montello, \$500; Šepetys Jonas, \$700.
- 1 x \$280 Burneikis Jonas, \$700.
- 1 x \$310 Klorienė Irena atm. in.: Jodelė Julius ir Ingrida \$50, Rugienius Algis ir Liūda \$50, Rugienius Vitas ir Jurina \$50, Butkys Povilas ir Birutė \$30, Juodeikienė Gražina \$25, Mikuckis Algis ir Vaida \$25, Polikaitis Antanas ir Dalia, \$25 ir 4 kiti asm., \$310.
- 2 x \$400 Bacevičius Vytautas atm.: Bacevičienė Sofija \$200, Katilius J. ir C. \$50, Schonbeck L. ir H. \$50, Slivinskas E. ir J. \$50, Žiurys R. ir E. \$50, \$1,200; Sakalas Jonas, \$400.
- 1 x \$500 Kriščiukaitis dipl. inž. Jonas atm. in.: Kriščiukaitienė Marija, \$675.
- 1 x \$510 JAV I.B. Floridos Auksinio Kranto apylinkė, atst. Paškus Bronė, \$1,010.
- 1 x \$545 Avizienienė Marija atm.: Kaminskas Elegijus ir Aldona Šilas Petras \$100, Senkevičius Vytautas ir Gražina \$40 Grigaliūnas Anicetas \$30, Šilas Vytenis ir Vida \$25 ir 27 kiti asm. \$545.
- 3 x \$1,000 Liūmieniė-Milavickaitė Ona atm. in. Liūma Juozas, \$1,000; Rimas dr. Motiejus ir Aldona, \$3,000; X, \$2,000.
- 1 x \$2,000 Didžiulienė Kazimiera atm.: Didžiulis Algis ir Laima \$1,000; Didžiulis Vytautas ir Jadvyga, \$1,000, \$5,000.
- 1 x \$5,000.01 Bazis Vincas ir Dana, \$5,000.01.

1985 m. balandžio mėn.

- 5 x \$25 Adamkevičius Ignas, \$50; Jonikas dr. Petras ir Ona, \$230; Kviklys Bronius ir Bronė, \$135; Raila Neringa, \$150; Žygas Juozas, \$125.
 - 2 x \$40 Ambrozaitienė Vera atm. in.: jm. 2 asm., \$40; Chicagos Aukšt. Lituaininė mokykla, atst. Masionis Juozas, \$1,360.
 - 1 x \$50 Uginčius Petras, \$50.
 - 15 x \$100 Balsienė Cecilija, \$100; Kriaučiūnas Aldas: jm. močiutė Rožė Kriaučiūnienė gimnazijos baigimo proga, \$100; Kudirka Simas ir Genovaitė \$100; Kuzmickas Leonas, \$300; Lenkauskaitė Viktorija I. \$100; Liutermoza pulk. Albertas atm. in.: Liutermozienė Ona, \$1,400; Marchertas Algirdas ir Raminta, \$245; Paškevičius Dana, \$100; Rožėnas Albertas ir Konstancija, \$200; Slekys Julija ir Petras (miręs), \$200; Stankūnas Antanas atm. in.: Vilėniškienė Ona, \$100; Susivienijimas Lietuvių Amerikoje 185 Kuopa, atst. Juodvalkienė Ona, \$100; Tarvydas dr. Pranas atm. in.: Tarvydienė Liucija, \$231; Vanagūnienė Stasė atm. in.: Vanagūnas Stasys Jr., \$100; Zigaitis Augustinas (miręs) ir Marija, \$447.
 - 1 x \$140 Klorienė Irena atm. in.: The Federated Group \$50, L. M. Mocolis \$35, V. N. Grakauskas \$30, Ign. E. Bandžiulis \$25, \$450.
 - 3 x \$200 Naumavičius Marcelė atm.: Alkuvienė Elena \$75, Naumus Stasys \$75 ir 4 kiti asm., \$200; Poška Kazys ir Jadvyga, \$200; Stankūnas Jonas ir Magdalena atm. in.: Vilėniškienė Ona, \$200.
 - 1 x \$205 Carbonkus Vacys atm. in.: jm. 23 asm., \$205.
 - 1 x \$225 Puzauskas Václovas atm.: Dženkaitis Juozas \$25, Mikalajūnas C. ir A. \$25, Pamataitis Petras G. \$25, Sekas Alb. ir Ina \$25 ir 12 kitų asm., \$425.
 - 1 x \$385 Lukienė Liūsė Regina atm.: Lukas Jonas \$150, Sutkus dr. Pranas ir Ada \$100, Elliott Gerald S. \$50, Carlson James \$25, Klooster Fred ir Guelda \$25 ir 2 kiti asm., \$785.
 - 1 x \$400 Stankūnaitė Teresė \$500.
 - 1 x \$800 Janonienė Ona atm. in.: Janonienė Marija, \$1,000.
 - 1 x \$1,000 Rytėnas Vilius ir Eugenija atm. in.: Kudzmiene Regina \$500, Vygantienė Marija \$500, \$1,000.
 - 1 x \$2,000 Broniaus Gražulio Fondas Studentų Stipendijų Reikalams: Gražulienė Akvilė, \$2,000.
 - 1 x \$3,000 Lietuvos savanorio Janonio Fulgento (miręs) ir žmo- nos Marijos Stipendijų Fondas, \$21,000.
- Iš viso \$10,510.
- Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1985.IV.30 pasiekė 3,140, 137 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 1,356,586 dol.
- Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 810,943 dol.
- Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente išrašykime šį tikslų pavadinimą:
- „LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, 3001 West 59th Street, Chicago, IL 60629”.
- Visi statykime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remia- mas lietuviškos išlikimams.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Šveikauskienė sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausimai siųs- tini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

NUOSAVYBĖS ĮSIGIJIMO NESĖKMĖS

KLAUSIMAS
Duktė ir žentas užsiperko 10.9 akrų žemės. Pasirašė sutartį su žemės savininku, kuris paveldėjo žemę iš savo motinos. Tas savininkas pats yra advokatas

ir jis surašė tą sutartį. Mūsų vaikai savo advokato iki šiol neturėjo, nors žemę perka grynais. Vaikai pagal tą sutartį turėjo žemę perimti balandžio 1.

Mados
Du vagys sėdi tavernoje ir kalbasi.

Savininkas vis delsia, vis sako vaikams, kad dar yra likę kas darytina ryšy su tuo pardavi- mu; kai vaikai klausia, kas yra darytina, jis jiems vis atsako: nesirūpinkit; juk aš esu advoka- tas, aš žinau kas reikia daryti, pasitikėkit manim. Vaikai vis laukia, nors mes ir pinigų esame išsiėmę iš banko ir dabar jokių nuošimčių negauname; vis manėme, kad pardavimas tuoj pat įvyks. Mes skoliname vaikams pinigų žemei nusipirkti žemės procentu, nes jie patys visų pinigų nesugebėjo surinkti.

— Turiu būtinai susipažinti su vyriškom madom šiem met- tam, — taria vienas.
— O ką? Ar rengies pirkti naują kostiumą?
— Ne, tik norėčiau patirti, kur bus kišenės naujuose švar- kuose.

Dabar klausimas: kodėl par- davėjas vis delsia? Juk, būdamas advokatas, jis seniai galėjo nu- savybės dokumentų reikalus su- tvarkyti. Jis pasakė vaikams, kad jo motina mirusi prieš 8 metus, taigi turėjo daug laiko. Mes ma- nome, kad gal jis kartais nutarė kitiems perduoti ir iš to pardavi- mo mūsų vaikams išsisukti.

PUOŠNŪS ALBUMAI

- Puošnūs ir meniški albumai, su tekstu lietuvių ir anglų kal- bomis, labai tinka dovanom įvairiom progom.
 - A. Rannit, M. K. Čiurlionis, 25 dol.
 - E. Verloren Van Themaat, Pranas Domšaitis, 25 dol.
 - R. Viesulas, Telesforas Valius, 58 dol.
 - E. Jasiūnas, Darius-Girė- nas, 25 dol.
 - Patty C. Rice, Amber, 29 dol.
 - Adomo Galdiko, A Color Odyssey, 15 dol.
 - E. Whitaker, Puzinas, 25 dol.
 - Jurgis Juodis, The Way of the Nation, 7 dol.
- Persiuntimui pridėdama po 1 dol. už kiekvieną knygą.
- Šios ir kitos lietuviškos kny- gos, lietuviškos muzikos plokš- telės ir įvairūs suvenyrai gau- nama Darbininko administra- cijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

GINKIME LIETUVIŲ TEISES
Nepamirškite savo aukos
Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave. Chicago, Illinois, 60636

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui.....US\$

Pavardė, vardas

Adresas

LIETUVIŠKOS KASETĖS

Estradinė muzika yra įrašyta į tokio vardo kasetes: Dainuok ir šok, Balti balandžiai, Ragelių puota, Volungė, Armonika, Nakties muzika, Už viską švelniau. Kiekvienoj kasetėj užrašyta 10-12 lietuviškų muzikos kūrinių. Kaina po 10 dol.

Brolių Aliukų kasetė 15 dol.

Komp. J. Stankūno kūriniai įrašyti kasetėj "Sodžiaus gar- sai". Dainuoja a.a. Irena Stankū- naitė, solistai, duetai, choras. Kaina 6 dol.

Solistės Ginos Čapkauskienės įdainuota kasetė 12 dol.

"Introduction to Modern Lithuanian" gramatika lengviau naudojama su teksto kasetėmis. Keturios kasetės — 20 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Visos šios kasetės, lietuviškos knygos, plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko ad- ministracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Pranešant adresu pasikeitima, neužmirškite pridėti ir senąjį adresą.

tu, o paskutinį sykį pasakė, kad advokatas yra išvažiavęs porai savaičių atostogų. Kas čia gali būti? Ką mūsų vaikai galėtų padaryti, kad jį privertus šį reikalą užbaigti?

ATSAKYMAS

Neperskaičiusi Tamstų vaikų pirkimo-pardavimo akto (Purchase Sale agreement), negalė- čiau tiksliai pasakyti kodėl par- davimas neįvyksta. Manau, kad toj sutarty trūksta klauzulės, kurioj būtų nurodoma, kad nu- matyta nuosavybės popierių perleidimo data yra tikslis ir bū- tina. Teisiškai tai vadinasi "time is of the essence".

Jei tokia klauzulė įrašyta su- tarty, tada nei pardavėjas, nei pirkėjas neturi teisės delsti ir atidėlioti. Jei tokios klauzulės nėra — tada data yra "elastiška", ją galima atidėti ir griežtai jos nesilaikyti. Kadangi pardavė- jas, kuris yra advokatas, surašė pirkimo pardavimo sutartį, jis ją, žinoma, surašė taip, kaip jam yra palankiau.

Aš esu nustebusi, kaip daž- nai žmonės pasirašo teisiškai sudėtingas sutartis, neatsiklausę savo advokato, o pas advokatą ateina tik tada, kai yra bėda. Paprastai tokie žmonės aiškina, kad jie manė, kad "pirmieji po-

piriai", atsieit pirkimo-parda- vimo sutartis, nėra labai svar- bus dokumentas, kad girdi, tai dar nėra turto "perėmimas", todėl, esą, ne taip svarbu juos parodyti advokatui.

Faktas yra tas, kad "pirmieji popieriai" — pirkimo-pardavi- mo sutartis yra svarbiausias dokumentas, perkant arba par- duodant nekilnojamą turta. Vi- sas pirkimas - pardavimas pri- klauso nuo tos sutarties surašy- mo-suredagavimo. Visas pirki- mas-pardavimas vyksta pagal toje sutartyje surašytas taisyk- les (provisions). Nežinau, kas Tamstų vaikų sutartyje yra para- šyta, bet patariu tuoj pat ją parodyti savo advokatui, o ne atsidėti ant pardavėjo. Juk vis- tiek Tamstų vaikai nepirks tos žemės, nepatikrinę nuosavybės dokumentų stovio (title), nes perka grynais, be banko (mort- gege) ir be banko advokato.

Tad kodėl negalėjo pasisamdy- ti tą advokatą, prieš pasira- šant sutartį? Jis būtų atstovavęs Tamstų vaikų interesam ir, esu tikra, būtų padaręs reikalingas pataisas pardavėjo surašytoj su- tarty. To nepadarė, Tamstų vai- kai turėtų tuoj pat pasisamdy- ti advokatą ir su juo tartis. Perskaitę sutartį, jis galės pasa- kyti, ar pardavėjas delsia "su gera priežastim" ar ne.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamą mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgičių.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELJ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviam, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas — Postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburge

Aktyvas: 40 milijonų dolerių.

KASOJE gaunamos paskolos, reguliarios santaupos, IRA ir kiti pelningi sertifikatai.

Reguliarių santaupų palūkanų kursas KASOJE šiuo metu 7%. Pilnas metų prieauglis 7.25%

Taupymo sertifikatų palūkanos nuo 8.5%, pagal sumą ir terminą.
IRA indėlių palūkanos nuo 10% iki 11% pagal terminą.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SAŠKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100,000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, išskyrus penktadieniais iki 6 v.v. ir šeštadieniais iki 5 v.v.

Apie paskolų ir sertifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma teirautis KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime Brocktone Vyt. P. Sužiedėlis skaito Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą 1918 m. (k.); Aras P. Sužiedėlis skaito rezoliucijas (d.). Nuotraukos J. Rentelio

PRISIMENANT KAN. V. BUTVILĄ

JUOZAS PRUNSKIS

Iš visų kunigų, kuriuos man jaunatvėje teko pažinti, kun. Vladas Butvila labiausiai švytėjo savo talentu, iniciatyva, intelektualiniu lygiu, visuomeniniu aktyvumu ir ypatingai didele Lietuvos meile.

Turėjau progos jį gerai pažinti, nes mano dėdė Pranas Gineitis, vienas iš Utenos gimnazijos steigėjų, buvo apsigyvenęs Utenos klebonijoje. Mane pasiėmęs globoti ir leisti mokslus, taipgi apgyvendino klebonijoje, kur gyveno ir kun. Vladas Butvila.

Tai buvo nuostabiai malonus žmogus, labai draugiškas jauniui. Jau prasidėjo trečias dešimtmetis nuo to Sibiro tremtinio mirties (1961), o jo veidas taip gyvas stovi akyse.

Jis savo kambariuose dar vokiečių okupacijos metu (po I pasaulinio karo) šaukdavo ateitinkų susirinkimus ir jo bute aš įsijungiau į tą garbingą sąjungą. Būdamas labai muzikalus, kun. Butvila mum paskambindavo pianinu, o tarpais net parodydavo ekrane paveikslus su šviečiamą lempa. Tai mum, mažam kaimo pipiram, buvo ypatingai įdomu tais laikais, kai nebuvo nei radijo, nei televizijos.

Visi Utenos kunigai tuo laiku buvo taip giliai lietuviškos dvasios ir tiek pasišventę neturtin-giesiems bei mokslo ieškantiems jaunuoliams, kad dalį klebonijos, ypač antrame aukšte esančias salkas, buvo pavedę moksleiviams gyventi. Suorganizavo toki bendrabutį labai palankiomis sąlygomis, visada mum būdami labai mieli ir draugiški.

Kai po I pasaulinio karo Uteną užplūdo komunistai, mano dėdė Juozas Gineitis, irgi klebonijos žmogus, buvo taip patriotiškos dvasios, kad ėmėsi slapta gabentis Lietuvos laisvę skelbiančias proklamacijas. Paspėpė jų gerą glėbį vienu metu po mano lova klebonijos moksleivių bendrabutyje. Aš dar tada mažokai nuvokiau apie visus pavojus ir, vieną proklamaciją pasiėmęs, nulipęs žemyn į klebonijos virtuvę ėmiau skaityti patarnautojam. Dėdė Juozas tai pastebėjęs sustabdė skaitymą ir perspėjo laikytis didesnio atsargumo.

Kun. Butvilos veikimas neapsiribojo parapija, mokyklomis. Būdamas uolus visuomenininkas, jis kartais paprastais drabužiais apsirėngęs (anais laikais tai buvo neįprasta retenybė) vykdavo į tolimesnių miestelių susirinkimus, mitingus, rinkiminių prakalbų skaityti, padėdamas žmonėm parinkti tinkamus atstovus savivaldai.

Kun. Butvila buvo didelis idealistas, rimtas visuomenininkas, uolus švietėjas, bet kartu ir toks mielas, draugiškas žmogus.

Kun. Vladas Butvila. Nuotrauką paskolino Ona Galvydaitė-Bačkienė.

Kaip geras organizatorius ir besirūpinantis švietimu, pažangus naujoje dvasioje, kun. Butvila buvo paskirtas Utenos gimnazijos (tada dar progimnazijos) direktoriumi. To darbo labai uoliai ėmėsi, besirūpinamas ne tik aukštesniu švietimo lygiu, bet ir mokinių auklėjimu. Jo vadovybėje buvo sudarytos mokiniams elgesio taisyklės, iškabintos mokyklos koridoriuje. Mes jas mieliai priėmėme.

Nors nuo to metu jau eina septintas dešimtmetis, aš gyvai prisimenu mokytojų kambaryje ryškiai švytėjusį kaligrafiškai išrašytą šūkį: "Didžioji auklėjimo pasiekimo paslaptis yra pavyzdys".

Nėra abejonės, kad tai buvo direktoriaus iniciatyva iškabintas paskatas mokytojams veikti į mus ne vien žodžiu, bet ir pavyzdžiu. Kadangi mes beveik visi buvom kaimo berniukai ir mergaitės, visai nesuspajinę su etiketo papročiais, tarpais buvo organizuojamos klasėje lyg tokių vaišių praktikos, nurodant mum, kaip atėjus į svečius pasisveikinti, kaip svečiuose elgtis ir taip toliau.

Kun. Butvilos vadovaujamoje progimnazijoje buvo labai patriotiška nuotaika. Atsimenu, kai į Lietuvą išsiveržė lenkai, daugelis vyresnių moksleivių ryžosi stoti savanoriais ginti krašto. Jau ir mane, tada gal dvylikametį, pagavo ta pati nuotaika. Kai pasakiau apie tai savo tetai Marytei Gineitytei, tada buvusiai tos pat mokyklos mokytojai (vėliau mirusiai bolševikų kalėjime), ji sudraudė sakydama, kad mes užfrontėje veiksime prieš Lietuvos priešus...

Kun. Butvila buvo didelis meno mėgėjas. Jis pasirūpino, kad gražiabalsė moksleivė Aliodija Dičiūtė giedotų bažnyčioje. Turėjo ir pats kapelionas gražų balsą. Uzdainuodavo mum kai kada smagią dainelę: "Suk, suk ratelį vis į vieną pusę". Atsimenu kartą jis scenoje dainavo duetą su kokuu tai solistu, be-

rods žydų tautybės. Po koncerto mum aiškino, kad mene neturi būti tautybių skirtumų, dera visiem jungtis duodant kuo geriausia.

Turėdavome ir moksleivių vaidinimus, kuriem daug palankumo reiškė kun. Butvila. Tada ir aš pirmą kartą išėjau į sceną, stant vaidinimą "Velnius — pirmasis degindarys". Man teko būti scenoje besišvaistančiu velniuku. Kojas galėjau padaryti laibas, užtempęs Aliodijos Dičiūtės paskolintas juodas kojines...

Kun. Butvila buvo didelis šalininkas, kad besimokančioji jaunuomenė visada pasiliktų artima lietuviškam kaimui. Atsimenu, vieną gegužės dieną mūsų mokykla buvo išvesta ekskursijon į už kelių kilometrų esantį kaimą. Buvo maloni staigmena, kai pakeliui miške radom sniego ir pasikovėm gniūžtėmis. Kaimas žinojo apie mūsų atvykimą, priėmė maloniai ir vaišingai. Mokiniam privirė miltinės sriubos, kurią mes vadinome "zacirka". Po kelių kilometrų žygio ji mum buvo maistinga ir skani.

Kun. Butvila mėgo sportą. Mum būdavo labai smagu drauge su kapelionu išeiti ant ežerėlio iruošton čiuožyklon. Ne visi turėjome pačiužas. Susiėmė rankomis, mes gaudydavome greitai su pačiužomis besišvaistantį kapelioną ir mum būdavo daug smagaus džiaugsmo.

Veiklų ir energingą kun. Butvilą pastebėjo vysk. K. Paltarokas ir pasikvietė Panevėžio vyskupijos kancleriu. Čia jam atsivėrė plati dirva organizuoti katalikų akciją. Jo vadovaujama ši sritis Panevėžio vyskupijoje pirmavo. Buvo įtraukti dar du pasauliečiai, kurie važinėdavo po parapijas ir sukdavo organizacinį veikimą, kun. Lipniūnui, vėliau kun. Sušinskiui organizuojant moksleivius. Kun.

BOSTONO ŽINIOS

Atmintinas subatvakaris

Gegužės 18 Bostone įvykęs kultūrinis subatvakaris bus labai atmintinas daugumai. Neatsilankiusieji tikrai gali gailėtis, nes jie nematė ir negirdėjo, kas lietuviui yra brangu ir miela.

Subatvakarį pradėjo pirm. Edmundas Cibas. Romas Šležas supažindino su knygos "Ten, ekrane sužibus" autorium Rai-

Butvila taip buvo šiais reikalais persiėmęs, susirūpinęs, kad net parašė knygas: Katalikų veikimas K. V. C. skyriuose, Katalikiškoji akcija parapijose, neskaitytant eilės straipsnių tais klausimais žurnaluose ir laikraščiuose.

Kun. Butvila visada buvo susirūpinęs padėti. Atsimenu, Utenoje buvo suorganizuotas moksleivių bendrabutis neturintiems. Ten patekusius moksleivius dažnai matydavome gražiomis uniforminėmis kepurėmis ir naujais batais, kas mum ūkininkaičiam, buvo nelengva įgyti. Mes žinojome, kad jiems tai parūpina kapelionas kun. Butvila.

Kartais kun. Butvila norėdavo daugiau padėti, negu leido galimybės. Tą pats patyriau, kai ryžausi stoti į kunigų seminariją. Buvau jau baigęs gimnaziją, o tokius priimdavo į trečią kursą, kur dar būdavo einami paskutiniai gimnazijos kurso metai. Man norėjosi išvengti to kartojimo ir patekti iš karto į ketvirtą kursą. Kadangi tuo metu seminarijos prefektu buvo kun. Butvila, paklausiau jo patarimo. Jis sakė: "Paduok prašymą į universiteto teologijos skyrių, o kai ten priims, prašykis priimamas gyventi seminarijoje". Vykdydamas šį planą, į Kauną nuvykau su visais studentais apie rugsėjo vidurį. Seminarijoje mokslas jau buvo prasidėjęs. Universitetas priėmė mane į filosofijos, ne teologijos skyrių. Ir taip būčiau visais tais metais neįstojęs į seminariją. Kai sugavau seminarijos sode rektorių Maironį ir jam padaviau vysk. Paltaroko rekomendacinį laišką, priėmė. Kaip vėliau sužinojau, Maironis pasakė, jei jau jo vskupas Paltarokas nori, kad priimtume, tai tegu įstoja...

Kun. Butvila, vėliau Panevėžy pakeltas į kanauninkus, visada pasilieka toks mielas mano širdy ir toks gyvas mano atminty. Kaip buvo graudu sužinoti, kad jis, žiauriai išsvargintas Sibire, mirė grįžęs į okupuotą Lietuvą.

mundu Lapu, o taip pat ir su knygos turiniu. Ši knyga yra apie lietuvių filmų aktorius ir kitus darbuotojus bei filmininkus.

Knygos autorius Raimundas Lapas yra gimęs 1951 Chicagoje, studijavo Amerikoje, Europoje ir Vilniuje. Knygai medžiagą rinko ir rašė aštuonerius metus. Tai bus tur būt pirmoji knyga apie lietuvių filmų aktorius ir kitus filmų darbuotojus.

Svarbiausioji šio subatvakario dalis buvo parodyti filmai. Pranas Valiuskis susukęs filmą Hollywoode 1926 "Naktis Lietuvoje". Tai apie lietuvių knygnešius caro laikais, kada buvo uždrausta lietuviška spauda. Kitas filmas buvo susuktas 1938, Lietuvai švenčiant nepriklausomybės 20 metų sukaktį. Filmas labai aiškus ir gražiai paruoštas. Jame Tautinė stovykla Pažaislyje. Panemunėje, Lietuvos olimpijada ir nepaprastai gražūs iš įvairių vietų Lietuvos gamtos vaizdai, kurie daugeliui gerai pažįstami ir artimi. Be to, buvo parodytas 1923 metų Mažosios Lietuvos — Klaipėdos sukilimas su tų dienų vykstančiais įvykiais ir gyvais asmenimis, kaip Budrys, Kalmantas, Vanagaitis ir kiti. Ten rodoma kaip atplaukia prancūzų ir anglų karo laivai, kaip sukilėliai apsupa prancūzų komisaro būstinę, kaip palaiko ryšį tarp savęs ir t.t. Tur būt niekas apie tų įvykių

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 71 Farragut Road, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-2515.

LAISVĖS VARPAS sekmadienis 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-1 banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

užfiksavimo filmą net ir nežinojom, kad toks yra. Tai istorinis dokumentas.

Tai buvo nepaprastas subatvakaris, kuris gyvais vaizdais nukėlė mus ir pavedžiojo po mūsų brangią tėvynę Lietuvą. Su džiaugsmu, o kartu ir su dideliu skausmu sekėme ekrane paliktus tėvynės laukus, miestus ir gamtą bei gimtuosius namus. Kas neatsilankė į šį subatvakarį, tikrai gali gailėtis.

Bus mažas koncertas

Šv. Petro lietuvių parapijos salėje So. Bostone birželio 2 tuoj po 10 val. mišių įvyks mažas koncertas. Bus atliktos keturios Robert Schumann fantazijos. Atliks: Andy Ryan — smuikas, Brian Capouch — violončelė ir prof. Jeronimas Kačinskas — forteponas. Visi kviečiami pasiklausyti.

RENGINIAI

Birželio 16 tuoj po 10 val. mišių Šv. Petro parapijos salėje So. Bostone vyks baidžiojo birželio išvežimų minėjimas. Rengia LB Bostono apylinkė.

Rugpjūčio 11 Minkų radijo valandėlės gegužinė Romovos Parke, Brocktone.

Spalio 13 Laisvės Varpo renginys So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

Spalio 27 sol. A. Stempuzienės-Svedienės koncertas. Rengia Liet. Tautodailės Institutas.

ADVOKATĖ BIRUTĖ ŠIMKUTĖ

Halloran and Schaeffer P.C.

300 Union Street
New Bedford, MA 02740
Tel. 617 999-1332

"Amber Holidays"

1985 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

RUGPJUCIO 21 — 10 DIENŲ Lietuvoje — 1,675 dol.

Balandžio 17	— \$1135.00	Liepos 22	— \$1706.00
Gegužės 8	— 1135.00	Liepos 31	— 1465.00
Gegužės 8	— 1395.00	Rugpjūčio 6	— 1698.00
Gegužės 14	— 1368.00	Rugsėjo 3	— 1679.00
Gegužės 27	— 1389.00	Rugsėjo 18	— 1212.00
Birželio 10	— 1692.00	Rugsėjo 23	— 1173.00
Birželio 19	— 1401.00	Spalio 1	— 1279.00
Liepos 17	— 1514.00	Gruodžio 26	— 1309.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalui skambinkite

1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados skambinkite 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 WEST BROADWAY, P.O. BOX 116
SOUTH BOSTON, MA 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS
Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

BOSTONO APYLINKĖS VYSKUPO P. BALTAKIO OFM JAUNŲ ŠEIMŲ TALKOS BŪRELIO INICIATYVA ORGANIZUOJAMA ŠEIMŲ SAVAITĖ — STOVYKLA LIEPOS 28 - RUGP. 3, 1985 NERINGOJE West Brattleboro, Vermont

TIKSLAS suteikti lietuviškom šeimom progą praleisti savaitę lietuviškoje, krikščioniškoje aplinkoj dalintis savo patyrimu, draugyste ir rūpesčiais.

PROGRAMA RYTE užsiėmimai vaikams, pokalbiai tėvams.

PO PIETŲ patys dalyviai organizuoja laiką pagal savo nuožiūrą (išvykas, sportą, žuvavimą, bendrus ar šeimyninius užsiėmimus).

VAKARE bendros šeimom programos — 'aužai, linksma-vakarai, pasakos, talentai, žaidimai.

REGISTRACIJA Prilimama iki 20 šeimų. Iš eilės registruojama todėl svarbu nedelsti registruotis.

Smulkesnei informacijai ir registracijai kreiptis:

Banaičiai
2 Flintlocke LN
Canton MA 02021
1 - 617 - 828 - 9588

Lingertaičiai
16 Glenrose Rd.
Dorchester MA 02124
1 - 617 - 436 - 0428

PRIEDAS: Norintiems, tiek kiek yra vietų, bus prilimami "ilgam savaitgaliui", t.y. nuo ketvirtadienio vakaro iki stovyklos užbaigimo šeštadienį.

A.A. EMILIJAI PAJAUJIEnei

mirus, giliai užjaučiame jos dukras Aliną ir Danutę su jų šeimomis.

A. ir I. Mačioniai

BANK-BY-MAIL Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!
That's what BANKING-BY-MAIL is
Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kurluo laiku. Jūsų slunčią gavęs, bankas tuoj t- traukia sumę į sąskaitą. Prideda ir užtikrin- mas, kad jūsų pinigai — pilno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo bū- do per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
482 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
788-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
716 Canton Blvd.
9:30 AM to 5:30 PM
Mon. - Thurs. 8:30 AM to 5:30 PM
Thurs. - 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

DARBININKAS

Redakcija.....(718) 827-1352
Administr.(718) 827-1351

Spaustuvė.....(718) 827-1350
Vienuolynas ..(718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.).....(718) 827-9645
Salės adm.(718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: birželio 1, šeštadienį, ramovėnų, šaulių, birutiečių bendri pusryčiai po kapų lankymo; birželio 2, sekmadienį, Maironio lituanistinės mokyklos mokslo metų baigimo iškilmės ir jaunimo pamaldos.

Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM, yra išvažiuojantis pranciškonų vienuolijos suvažiavimą — kapitulą, kuri vyksta šv. Pranciškaus mieste Asyžiuje, Italijoje.

Tėv. Justinas Vaškys, OFM, Rochesterio lietuvių šv. Jurgio parapijos klebonas, birželio 9 mini savo kunigystės 50 metų sukaktį.

Mokslo metai Maironio lituanistinėje mokykloje baigiasi birželio 1 ir birželio 2. Birželio 1, šeštadienį, mokykloje dar bus pamokos; gi sekmadienį, birželio 2, mokslo metų baigimo iškilmės bus Kultūros Židinyje. 12 val. bus jaunimo pamaldos. Po jų užbaigimo aktas, pažymėjimų įteikimas, vaišės, pasilinksminimas. Groja mokinių orkestras Klaida.

Tradicinis kapų lankymas bus birželio 1, šeštadienį. Pranciškonų vienuolyno 10 val. bus mišios, po mišių visi važiuos į Cypress Hills kapines, kur aplankys mirusių ramovėnų, šaulių, birutiečių ir kitų lietuvių kapus. Po to visi grįžta į Kultūros Židinį, kur bus bendri pusryčiai. Rengia ramovėnai, talkinami šaulių, birutiečių. Visuomenė kviečiama prisijungti.

LMK Federacijos New Yorko klubo susirinkimas, paskutinis prieš vasaros atostogas, bus birželio 12, trečiadienį, 7 v.v. įprastinėje vietoje, Congregational bažnyčios salėje, 91 St. ir 85 Rd. kampas Woodhavene. Visos narės kviečiamos dalyvauti. Bus renkama nauja valdyba.

Rašytojo Stepo Zobarsko pirmosios mirties metinės bus paminėtos birželio 8. Pranciškonų vienuolyno koplyčioje 10 val. bus pamaldos. Po pamaldų — K. Židinyje bus akademinė dalis. Bus išstatyti velionio raštai, aktorius Vitalis Žukauskas paskaitys iš jo raštų. Bus apžvelgtas ir jo kūryba, prisiminti gyvenimo svarbesnieji momentai. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

Pranciškonai leidžia šiuos laikraščius bei žurnalus: **Aidai, Darbininkas, šv. Pranciškaus Varpelis.** Ar visus juos prenueruoji?

Marijaus Blyno leidiniai, gautami Darbininko administracijoje: Lietuvos senovės paminklai — 10 dol.; Nostradamus, pranašystės ir erdvės paslaptys — 5 dol.; Lietuvos reikalais kultūrinių, istorinių ir politinių straipsnių rinkinys — 6 dol.; Gynybinių Vilniaus sienų nuvertimas (vertimas) — 3 dol.

Ieškoma šeiminkė Apieškimu parapijos klebonijai Brooklyn. Kreiptis: Rev. Jonas Pakalniškis, 259 No. 5th Street, Brooklyn, N.Y. 11211. Tel. 718 387-2111.

Reikalinga moteris lietuvių šeimoje prižiūrėti 4 metų vaiką. Vietovė — Brooklyn Heights. Skambinti COLLECT — po 8 val. vakaro. Tel. (312) 861-1022.

Vyras su žmona (pensininkai) ieško darbo. Turį patirtį kaip prižiūrėtojai, virėjai. Gali išsikelti iš Chicago. Dėl susitarimo skambinti ar rašyti: Zuzana Kizys, 2150 W. 50 St., Chicago, Ill. 60609. Tel. 1-312-776-5221.

Rašytoja Nelė Mazalaitė-Gabienė, minėdama savo vyro Juozo Gabės mirties liūdną penketį, paaukojo kultūros žurnalui Aidams 500 dol. ir Kultūros Židiniui 500 dol. Už tai Aidų leidėjai ir Kultūros Židinio vadovybė jai nuosirdžiai dėkoja.

Maironio lituanistinės mokyklos baigimo iškilmėse, kurios bus birželio 2, šį sekmadienį, Kultūros Židinyje, dalyvaus ir dramos aktorius humoristas Vitalis Žukauskas ir atliks dalį programos. Tą dieną 12 val. bus jaunimo mišios, po mišių mokyklos baigimo aktas, vaišės, pasilinksminimas.

Ieva Mizarienė, komunistinės Laisvės redaktorė, paskutiniu laiku sirguliuojanti, mirė gegužės 25.

Išrinkta N.Y. ramovėnų valdyba pasiskirstė pareigoms: pirmininkas Alfonsas Samušis, sekretorius — Bronius Sutkus (praetam Darbininko numerio buvo įsivėlusis korektūros klaida, buvo parašyta — Butkus), išdinininkas Liudas Tamošaitis, kultūros renginių vadovas — Jurgis Šližys.

Kapų lankymo dieną birželio 1, šeštadienį, pranciškonų vienuolyno koplyčioje 10 val. bus pamaldos už mirusių savanorių kūrėjų. Po to lankomi kapai, sugrįžus bus bendri pusryčiai Kultūros Židinyje. Kasmet kapų lankymą rengia New Yorko ramovėnai, talkina šauliai ir birutietės. Visuomenė kviečiama prisijungti.

Į Kennebunkport, Maine, pranciškonų vienuolyną buvo išvykę: Tėv. Leonardas Andrieus, Tėv. Placidus Barius, Broliš Danielius Jankevičius ir ten dalyvavo pranciškonų šventimuose, kuriuos suteikė vysk. P. Baltakis, OFM.

QUEENS APYLINKĖS SUSIRINKIME

LB Queens apylinkė po ilgesnio laiko vėl suaukė savo susirinkimą gegužės 19 Congregational bažnyčios salėje Woodhavene, N.Y. Šiai apylinkės pirmininkauja Jurgis Zabelskis. Jis ir pravedė susirinkimą. Pradžioje norėjo išrinkti naują apylinkės valdybą, bet žmonės atsakinėjo ir paskui patarė valdybą palikti tą pačią iki kito susirinkimo. Šiai rinkimų programos daliai vadovavo Juozas Matiuksas.

Paskaita apie Dobužinskį

LB Queens apylinkė visada į savo susirinkimus įveda kultūrinę programą dalį. Šiam susirinkimui pasikvietė aktorių ir teatro istoriką Vitalį Žukauską. Jis kalbėjo apie dail. M. Dobužinskį kaip teatro dailininką ir jo darbą Kauno teatre, išaiškino, kokius veikalus dekoravo, kaip dekoravo, kaip atsiliepė kiti didieji Kauno valstybinės operos svečiai apie jo pastatymus.

Skaidres rodė architektas Jurgis Okunis, kuris išfotografavo gana tiksliai ir gerai daugelį Dobužinskio dekoracijų. Pabaigai dar prijungė savo skaidres iš 1964 metų pasaulinės parodos New Yorke.

Paskaita ir kelionė per dail. M. Dobužinskio darbus buvo įdomi ir naudinga, nes klausytojai sužinojo daug ką, ko nežinojo.

Po šios kultūrinės dalies buvo puikiai suorganizuotos geros vaišės. Susirinkę visi turėjo progos dar pasikalbėti, pabendrauti (p.j.)

KULTŪROS ŽIDINIO GEGUŽINĖ

Tradicinė Kultūros Židinio gegužinė buvo gegužės 12, sekmadienį. Kultūros Židinio didžiojoje salėje 12 val. buvo jaunimo pamaldos. Mišias koncelebravo: Tėv. Leonardas Andrieus, Tėv. Pranciškus Giedgautas, Tėv. Placidus Barius, Tėv. Antanas Prakapas, Tėv. Benvenutas Ramanauskas, visi pranciškonai. Pamokslą pasakė Tėv. L. Andrieus. Jaunimas atliko visus reikiamus skaitymus.

Tą dieną buvo minima ir Motinos diena. Tuoj po pamaldų motinoms padalijo po gėlę, porą mokinukų padeklamavo eilėraščius motinos garbei. Paskui buvo nuneštas gražus vainikas prie Laisvės paminklo ir ten padėtas. Sugiedota Marijos giesmė.

Po to prasidėjo antroji dalis. Mažojejoje salėje buvo galima gauti pietus, kuriuos pagamino E. Kezienė su savo štabu. Kieme jau buvo įrengtos visos virtuvės, visi valgių ir gėrimo stalai. Per garsiakalbius grojo muzika. Kieme prie Religinės Šalpos ir prie vienuolyno buvo išstatyti stalai, kur susėdę žmonės leido laiką linksmoje nuotaikoje. Apie 4 val. skautai atliko programą — padainavo skautiškus dainus. Publika įsilinksminusi, grojo akordeonu, dainavo, šoko. Taip visa gegužinė tęsėsi iki 8 v.v. Gaila, kad žmonių šiais metais buvo mažiau. (p.j.)

Julius Kumpikas mirė gegužės 23, ketvirtadienį. Buvo pašarvotas M. Shalins šermentinėje. Atsisveikinimas buvo gegužės 24, penktadienį. Šeštadienį 10 val. Apieškimu parapijos bažnyčioje buvo laidotuvių mišios. Liko žmona, dukra dr. Giedrė Kumpikaitė, prancūzų kalbos specialistė ir mokytoja. Velionis kurį laiką buvo New Yorko šaulių būrio kuopos pirmininkas, buvo kilęs iš Mažeikių.

Jonas Sakevičius, ekonomistas, buvo atvykęs iš Chicago ir svečiavosi pas Juozą Giedraitį. Jo palydėtas, lankėsi Darbininko redakcijoje. Neseniai jis parašė studiją apie kun. Joną Vailokaitį. Knygą išleido Leono XIII Fondas.

Pranciškonų spaustuvė atostogauja nuo liepos 1 iki liepos 22. Bus uždaryti visi spaustuves skrydžiai. Jokie nauji darbai tuo laiku nepriimami. Darbininko laikraštis išeis tik pirmąsias dvi liepos savaites iš anksčiau surinktos medžiagos. Trečią savaitę neišeis.

Inž. Jaunutis Pijus Nasvytis iš Hartfordo atvyksta į New Yorką ir čia birželio 16 birželio trėmimų minėjime, skaitys paskaitą. Minėjimą rengia LB New Yorko apygardos valdyba.

Julius Veblaitis, ilgametis aukštesniosios mokyklos mokytojas, buvo apsirgęs ir buvo net operuotas. Iš mokyklos yra paėmęs ilgesnes atostogas, dabar poilsiauja ir gydosi namuose, Union, N.J.

NEWARK, N.J.

Lietuvių Bendruomenės veikloj

Vietos LB apylinkės susirinkimas įvyko gegužės 18, šeštadienio vakare, šv. Trejybės parapijos salėje. Jį pradėjo apylinkės pirmininkė Danguolė Didžbalienė ir pakvietė susirinkimui pirmininkauti Vladą Audėną, o sekretorium — Algirdą Brazinską.

Pasiūlyta darbotvarkė buvo priimta be pataisymų. Iš valdybos veiklos pranešimo paaiškėjo, kad valdyba posėdžiavo per metus 6 kartus, surengė Motinos dienos minėjimą; talkino Birželio trėmimų sukakties minėjimui; sukviė apylinkės lietuvių ir inž. arch. Algirdo Brazinskio sodyboj suruoštą išvyką, davusių apylinkės išdui per 100 dol. pelno ir suteikiusią progą apylinkės lietuviams arčiau pabendrauti; suruošė su vietos Lietuvos vyčių kuopa Nepriklausomybės šventės minėjimą ir dalyvavo LB XI-tosios tarybos rinkimų ruošos darbuose. Be to, apylinkės pirmininkė dalyvavo LB X-tosios tarybos sesijoje, Rytinio pakraščio LB darbuotojų suvažiavime ir paruošė tautinių papuošalų N.J. gubernatūros įstaigoj Kalėdų švenčių progą pastatytai eglutei.

Iš valdybos išdinininkės Danutės Rogers pranešimo paaiškėjo, kad per jos rankas per veiklos metus praėjo per 5000 dol., kurių beveik visi ir buvo išdalinti iš anksto numatytiems tikslams ir organizacijoms. Apylinkės išdinas dėjo nepraturtėjo, nes, dėl mažėjančio lietuvių skaičiaus apylinkė yra nepajėgi suruošti pelną duodančių renginių ir tokiu būdu jai lieka tik nustatytas procentas surinktų solidarumo įnašų.

Kontrolės komisijos aktą perskaitė jos pirmininkas Antanas Juškys.

Jis rado kasos knygas labai tvarkingai vedamas. Taip pat ir valdybos posėdžių protokolų knyga, trumpai pavaizduojanti visos apylinkės veiklą, rūpestingai vedama. Jis pasiūlė apylin-

kas, Tėv. Placidus Barius, Tėv. Antanas Prakapas, Tėv. Benvenutas Ramanauskas, visi pranciškonai. Pamokslą pasakė Tėv. L. Andrieus. Jaunimas atliko visus reikiamus skaitymus.

Tą dieną buvo minima ir Motinos diena. Tuoj po pamaldų motinoms padalijo po gėlę, porą mokinukų padeklamavo eilėraščius motinos garbei. Paskui buvo nuneštas gražus vainikas prie Laisvės paminklo ir ten padėtas. Sugiedota Marijos giesmė.

Po to prasidėjo antroji dalis. Mažojejoje salėje buvo galima gauti pietus, kuriuos pagamino E. Kezienė su savo štabu. Kieme jau buvo įrengtos visos virtuvės, visi valgių ir gėrimo stalai. Per garsiakalbius grojo muzika. Kieme prie Religinės Šalpos ir prie vienuolyno buvo išstatyti stalai, kur susėdę žmonės leido laiką linksmoje nuotaikoje. Apie 4 val. skautai atliko programą — padainavo skautiškus dainus. Publika įsilinksminusi, grojo akordeonu, dainavo, šoko. Taip visa gegužinė tęsėsi iki 8 v.v. Gaila, kad žmonių šiais metais buvo mažiau. (p.j.)

LB RINKIMŲ DUOMENYS

LB New Yorko apygardos rinkimų komisijos pirmininkas Vytautas Alksnis praneša rinkimų duomenis. Duomenys dar neoficialūs.

Apylinkės balsavo: Bushwicko — 63, Maspetho — 97, Brooklyno I-moji — 48, Manhattan — 39, Woodhaven 170, Queens — 22, Great Necko — 102. Iš viso balsavusių buvo 541.

Išrinkta į XI Tarybą: Eglė Žilionytė — 350, Romas Kezys — 330, kun. K. Pugevičius — 327, Vladas Sidas 315, Gene Gedminienė — 273.

Likusieji balsų gavo: Aleksandras Vakselis — 269, Kęstutis Miklas — 188, Alfonsas Marcellinas — 153.

kės valdybai padėkoti už jos rūpestingumą ir veiklą.

Susirinkimas šiam siūlymui pritarė ir padėkos ženklau valdybai nuosirdžiai paplėjo.

Priešus valdybos ir kontrolės komisijos rinkimus, susirinkusieji paprašė dabartinius jų narius pasilikti dar vienam terminui ir, jiems sutikus, rinkimai buvo baigti. Tokiu būdu apylinkės valdybą dabar sudarys pirmininkė Danguolė Didžbalienė, išdinininkė Danutė Rogers ir sekretorius — Algirdas Brazinskas. Susirinkimas suteikė valdybai teisę ištikus reikalui pasikviesti reikalingus talkininkus. Kontrolės komisiją sudaro Antanas Juškys ir Kazys Trečiokas.

Susirinkimo dalyviai trumpu susikaupimu pagerbė praėjusiais metais mirusių apylinkės veiklų narį Vytautą Vaitiekūną. Susirinkimo dalyviai pageidavo, kad vietinio BALF skyriaus pirmininkas ir Lietuvių Fondo įgaliotinis per kitą susirinkimą painformuotų, kiek per jų rankas yra perėjusių aukų jų atstovaujamo organizacijom, nes daugumą aukotojų sudaro tie patys LB apylinkės nariai.

Susirinkime dalyvavusieji čia pat galėjo balsuoti už kandidatus į LB XI-ąją tarybą ir sumokėti solidarumo mokestį valdybos išdininkei Danutei Rogers.

Susirinkimą užbaigus Danutės Rogers rūpesčiu buvo rodomas Daivos Kezienės pagamintas šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktuvių minėjimo Romoj filmas. Čia visi galėjo atpažinti kai kuriuos veidus, o iškilmėse patys dalyvavo — patys save. Gražios buvo lietuviškos giesmės ir Grandinėlės atliekami tautiniai šokiai šv. Petro aikštėj. Į akis taip pat krito ir popiežiaus Jono Pauliaus II parodytas išskirtinis dėmesys Grandinėlės šokėjai ir kitiem lietuviams, ypač aukų nešėjams jo aukojamų mišių metu.

Žiūrėdami filmo ir jam pasibaigus, susirinkimo dalyviai galėjo pasivaikinti kava, vynu ir lengvais užkandžiais.

Scena iš statomo A. Skėmos dramos veikalo anglų kalba — The Awakening. Iš kairės — Marshall Hambro — kunigas, David Newer — Kazys. Veikalą stato Arts Club teatras nuo gegužės 31 iki birželio 23 Courtyard Playhouse, 39 Grove St., Manhattane. Bilietų rezervacijos reikalu skambinti 212 673 - 5636.

M.K. ČIURLIONIS AMERIKIEČIŲ DAILININKŲ TARPE

New Yorke viena amerikiečių dailininkų grupė penktadienio vakarais susirenka pasikalbėti įvairiais meno klausimais. Prie tos grupės priklauso ir dail. Vida Kristolaitytė. Ji ir pasiūlė, kad toks vienas pokalbio vakaras būtų paskirtas M. K. Čiurlioniui. Ji viską suorganizavo.

Toks M. K. Čiurlionio skaidžių rodymas ir buvo suorganizuotas gegužės 3 Educational Alliance patalpose Manhattane. Buvo rodomos paveikslų skaidrės, tuo pačiu metu buvo grojama ir Čiurlionio muzika. Iš garsajuostės buvo leidžiama Čiurlionio "Miške" ir "Jūra".

Paveikslų skaidrės buvo gautos iš dail. A. Kašubienės. Taip pat tam vakarui paskolino ir dail. Baranikas, kuris skaidres gavo iš Čiurlionio galerijos

Kaune. Baranikas pats šiltai atsiliepė apie dail. Čiurlionį, kaip vieną iš svarbių dailininkų, kilusių iš ano krašto. Paminėjo Soutiną, Lipschitzą, Ben Shanhą.

Po skaidrių rodymo prie stalo diskusijose dalyvauti ir į klausimus atsakyti V. Kristolaitytė pakvietė dail. Leonard Harowitz, buvusį Village Voice laikraščio meno kritiką, ir Robert Harding, tapybos bei estetikos dėstytoją universitete.

Publiką sudarė daugiausia jauni amerikiečių dailininkai tapytojai. Jie pagarbiai ir su įdomumu teiravosi apie šį fenomeną dailininką. Salės sienas puošė keleta Čiurlionio kūrinių reprodukcijų. Buvo pakabinta ir jo nuotrauka. Prie nuotraukos buvo prisegta viena raudona rozė. (v.)

Novelių rinkinio bei romano konkursą yra paskelbęs Darbininkas savo 70 metų sukakties proga. Konkurso terminas baigiasi rugsėjo 15. Premija bus įteikta spalio 6 per iškilmingą Darbininko sukaktuvinį koncertą, kurio programą atliks du iškili solistai: Daiva Mongirdaitė ir Algis Grigas. Jiems akomponuoja lietuviams jau gerai pažįstamas William Smiddy.

Daug lietuviškų knygų, plokštelių ir įvairių suvenyrų turi Darbininko administracija. Skambinti — 718 827-1351.

KONCERTAS LIETUVIŲ RAJONE

Vaikelio Jėzaus parapijos bažnyčioj (Holy Child Church, 111 St. ir 86 Ave., Richmond Hill, N.Y.) birželio 2, šį sekmadienį, 7 val. vak. vyks parapijos 75 metų jubiliejinis koncertas. Programoj dalyvaus taip pat Apieškimu parapijos choras, vadovaujamas muz. Viktoro Ralio, du solistai iš New York City operos, pianistas William Smiddy. Visi lietuviai kviečiami koncerte dalyvauti.

INTERNATIONAL SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros 1985 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

KELIONĖS NR. 007 OCTOBERFEST rugsėjo mėn. 21 d. iki spalio mėn. 3 d. Luxembourg, Heidelberg, Rothenburg, Munchen, Inzell, Fussen, Lucerne, St. Gallen, Salzburg, Innsbruck, Oberammergau. Priedai: Laisvės ekskursija Rhein'o upe, Eagles Nest, Chiemsee, kasdieniniai pusryčiai, 9 pietūs, priešpiečiai (lunch) Hofbrauhaus ir daug kitų priedų. PILNA KAINA IŠ CH. GOS — \$1,289.00.

KELIONĖS Nr. 2 LIEPOS 15 D. IŠ LIEPOS 31 D.

11 dienų VILNIŲ, 1 diena Leningradas, 2 dienos Helsinkis
Iš New Yorko \$1,788.00
Iš Montrealo \$2,225.00 Kanadiškais

KELIONĖS Nr. 3 RUGSĖJO 1 D. IKI RUGSĖJO 18 D.

11 dienų VILNIUS, 1 diena Leningradas, 3 dienos Helsinkis
Iš New Yorko \$1,669.00

KELIONĖS Nr. 4 GRUODŽIO 20 D. IKI SAUSIO 4 D.

11-dienų VILNIUS, 3 dienos Helsinkis
Iš New Yorko \$1,467.00
Iš Montrealo \$1,835.00 Kanadiškais

(MIEGANT DVIEM KAMBARYJE), ĮSKAITANT VISAS SUSIEKIMO IŠLAIDAS, VIEŠBUČIUS (PRESIDENTI HOTEL—HELSINKIJE), MAISTĄ, OPEROS, TEATRO, ARBA BALETO BILIETUS, ĮVAIRIAS EKSKURSIJAS IR DAUG KITŲ PRIEDŲ. TARPININKAUJAME NUPERKANT AUTOMOBILIUS, KOOPERATINIUS BUTUS, BEI SUTVARKANT DOKUMENTUS ISKVIETIMAMS, TOLIMESNĖM INFORMACIJOM IR VISAIŠ KELIONIŲ REIKALAIS PRAŠOME KREIPTIS Į:

G.T. INTERNATIONAL, INC.

P.O. Box 29163

CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAI: (312) 471-1700 ARBA 471-1702

SKRENDAME ERDVAIS FINNAI LEKTUVAIS

